

055:

Polîs infaz

- Êrîşen Hêzên Dewletê li hember mirovên welatparêz û pêşverû li bajaran jî dom dikin, roj namîne ku polîsên dewletê di bin çavdêriya Wezîrê Karêñ Hundir Ismet Sezgin û bi rizaya Süleyman Demirel negrin ser malekê û tê de çend kes nekujin.

Rûpel 15

Stada Bochum'ê xemilî

- Nêzîkî 70 hezar kes di stadyûma bajarê Boc-humê de ji bo azadî û serxwebûna Kurdistanê bû yek dil, yek can... Bi hezaran kes li derveyê stadê kom bû. Deh sa-et kes ranewestiya, keç û xorî, jin û zarok nava stadê bi rengên nete-weyî xemilandibûn. Ew roj stada Bochumê bi tevayî kesk, sor û zer bû.

Rûpel 6

15 Tebax 1984: Mîlada Kurdan

- Ev heş salên di bin rîberiya Partiya Karke-ran de bi şer jiyanbûn, ji bo gelê Kurd bû salên nivîsandina dîrokek hemdemî û mirovahî; ji ber vê yekê ev salên hêja beramberî bi se-dan salên bindestiyê ne.

Rûpel 10

Pênûsa Huseyîn wê herdem bijî

- Nivîskar, muxabir û roj-namevan Huseyîn Deniz, bi nivîsen xwe yên rast û dirûst bûbû ke-leme çavêñ dijmin. Bi nivîsen xwe derewên dijmin eşkere dikir, li ser pirsa Kurdistanê rad-iwestiya û qirkirinê dewleta mijokdar diha-nî ser ziman.

Rûpel 16

'8 saliya hilpişkîna 15'ê Tebaxê pîroz be'

Ji bo salvegera 15'ê Tebaxê ERNK rîexistina Ewrûpa bi navê "Heş saliya hilpişkîna 15'ê Tebaxê pîroz bel" daxuyaniyek belav kir. Di vê daxuyaniyê de li ser pêwistî û girîngiya hilpişkînê disekine. Bi kûrî ev daxuyanî wiha hatîye zi-man.

"Di dîrokê de roja herî bi rûmet, hilpişkîna herî serkevî, ya serbilindî û serfîrazîyê, 15'ê Tebaxê, 8 salêñ xwe qedandin. Bi livbaziyê gerîla û serhil-danêñ gel, ku roj bi roj lêdan û derbeyêñ mirinê li dijmin dixînin, ev roja pîroz derbasî 9 saliya xwe dibe.

Rûpel 15

Kurdistan ges dibe

- Nivîskarê Özgür Gündem û Welat Huseyîn Deniz li Serêkaniyê (Ceylanpınar) ji aliyê hîzb-î dewlet ve hate kuştin, bi nezîkbûna 15'ê Tebaxê û bi geşbûna êrîşen gerîla, terora dewletê li hember gel zêdetir dibe. Dax-waza dewletê tîrsandina gel û ji dûrxistina têkoşînê ye.
- Cenazê nivîskarê Kurd, bi beşdariyek girseyî û bi sloganê welatparêzî defin bû. Malbata wî di daxuya-niyêñ xwe de şehîdbûna Huseyîn, ji bo xwe û gelê xwe wek serbilindayî û rûmet nîşan dan. Ji du qatilan Nihat Beşkat hat girtin, Halil Göv jî winda ye. Rûpel 15

Di pêvajoya cengê de jî şervanên serxwebûn û azadiyê şêl û helwesta xwe ya mirovahîyê nîşan didin. Li hember dewleteke ku hemû qâidîn şer û mafêñ mirovan îhlal dike, şervanên azadiyê dîsa jî aliyêñ xwe yên mirovî ji bîr nakin û di her warî de diyar dikin ku daxwaza wan, biriya gelan e û dewlet di zîndanêñ xwe de bi îskenceyan, nîjadperestî û hovîtiya xwe, şervanên azadiyê jî, bi hembêzkirina esîrîn di destê xwe de biratiya gelan û hezkirina xwe ji bo mirovan diyar dikin. Di wêneyê jor de, gerîlayêñ ARGK'ê leşkerêñ esîr ên Artêşa Tîrk teslimê Yekbûna Neteweyan dikin.

15'ê Tebaxê û bêçariya dewletê

Êrîşen gerîla roj ji rojê tavêjan (roketatar) û gulebaran kirin. Nêzîkî 100 gerîla li nav Dêrikê bi sloganan meşîyan. Gelê Dêrikê dotira rojê ji malen xwe demeketin û di-kanen xwe venekirin.

Li Motkî gerîla erîşî ser qeqola Keman kir û 4 leşker kuştin.

Rûpel 15

ROJEVA WELÊT

Qetilkirina rojnamevanan û dewleta Tîrk

E v bûyerêñ (qetilkirina rojnamevanan) ku van hefteyêñ dawî diqewimin, her çiqas li derveyî mirovahîyê bin û ne li gora hiqûqê şer bin jî, ji me re normal têñ, me şaş nahêlin. Divê tu kesê welatparêz û pêşverû li hember van kirinêñ qirêj şaş nemîne.

Erê rast e, li tu der, di tu şer û cengê de ewqas rojnamevan nehatine kuştin. Lî ku mirov baş bitikire dê bibîne ev kirinêñ qirêj ji bo dewleteke wek Tîrkiyê ne tiştîn xerîb in.

Rûpel 15

REWS

Abdullah Keskin

15'ê Tebaxê
Newroza duyemîn

Di roka me Kurdan hê ji baş nehatiye nivîsandin. Dîrokzan û nivîskarê dewletên dagîrker heta niha ji me bêhtir li ser "di roka me" sekinîne. Xebat û lêkolinêni li ser di roka Kurdistanê pîr kêm in. Ên hene ji çewti û xeletiyêne mezin diparêzin. Heta niha zanayênu ku ferhengê kurdi amade kirine, di roka Kurdistanê nivîsandine di van mijaran de çiqas pispor û xwedî idia ne?

Zanyariyê civakî (ilmî sosyal) bi jiyana civakê ve girêdayî ne. Civak, çiqas bi hereket be û gel li welatê xwe hakim be, ferdên xwe azad kiribe, di rok, felsefe û zanyariyê civakî yên din ji ewqasî bi pêş dikevin.

Welatê Kurdan Kurdistan, herdem di bin piyê hespêni metinger û dagîrkeran de perçiqiye. Iro bi tesîra bombêwan giya li çiyayê Kurdistanê şin nabe. Weke welatê me Kurdistan, di roka me Kurdistan ji perçe perçe ye. Li welêt pêvajoyeke (süreç) nû destpêkiriye. 15'ê Tebaxê destpêka

vê dema nû ye.

Newroz çiqas efsane ji be bingeha di roka Kurdistanê ye. Tirêja berî hezar salan iro li Kurdistanê ji nû ve jiyan dibe. Heger mirov ji Newrozê motîvén mitolojik derxe wê xuya ke ku tu ferqa wê ji 15'ê Tebaxê tune ye. Her duyan ji di dema nemanê de destpêkiri. Newroz bi 15'ê Tebaxê, Kawayê hesinker ji incax bi Kawayî hemdem bi

Newroz çiqas efsane ji be bingeha di roka Kurdistanê ye. Tirêja berî hezar salan iro li Kurdistanê ji nû ve jiyan dibe. Heger mirov ji Newrozê motîvén mitolojik derxe wê xuya ke ku tu ferqa wê ji 15'ê Tebaxê tune ye. Her duyan ji di dema nemanê de destpêkiri. Newroz bi 15'ê Tebaxê, Kawayê hesinker ji incax bi Kawayî hemdem bi naverok blbe.

naverok bibe.

15'ê Tebaxê 1984: Mîlada Kurd û Kurdistanê ye. Iro şoforeki ku di Kurdistanê re derbas dibe vê tesîrê baş dibine.

Edî pirsa Kurdi ne tenê li Rojhilata Navîn, di rojeva dînyayê de ji ciheki gîring gîrti ye. Ev rî ne

bi xebat û listikêni dîplomatik hat girtin. Eger li welatê me têkoşin neba tu kes li Kurdan xwedî dîrnediket.

Riya xebat û lêkolinêni kurdi vebû. Ev 6-7 sal in li ser Kurdan bi sedan pîrtûk derketin. Herkes bi pirsgirêka Kurdan eleqedeler dibe. Weşanxane û navendêni çanda kurdi damezirin. Çiqas ne bi kurdi bin ji iro gelek rojname û kovarêni Kurdan derdi kevin. Gelek sînor hebin ji Kurdi serbest bû.

Ji her tiştî gîringtir insanên me xwe nas kirin. Li ser rewşa xwe difikirin. Li kesayetiya (şexsiyeta) xwe xwedî dîrnediket. Çiqas kêm ji be çanda kurdi diparêzin. Gelê me di nav van 6-7 salan de ji dost û dijiminan re nişan da: Ew dem bihûrin, "Kurdistan ne Kurdistanâ berê ye."

Civaka Kurdan bi bayê 15'ê Tebaxê hejya. Civaka kevnara guherî. Eşîrtî û dijiminatiya eşîrtî rabû. Jin û mîr di nav şoreshen de bi hev re cih girtin. Bi hezaran mirov ji bo jiyaneke bi rûmet canê xwe didin. Civaka Kurd ji bo armancen pîrozi û mirovî radibe ser piyan.

Politikayen kevnare teşîr bûn. Serokatiyên feodal hêdi hêdi ji gelê Kurdistanê tecrid dîbin.

Bî pêşketina têkoşina neteweyî şexsiyeteke nû dîrnediket, li Kurdistanê. Wek serokê neteweyî dîbêje: "Jineke Kurd a xweşik û mîrekî Kurd ê xweşik" çêdibe.

Ji van sedeman em 15'ê Tebaxê bi Newroza duyemîn nav û pîroz dîkin.

FERHENGOK

- Beraber: (Beraber)
- Bişkivandin: (Dikişin sökülmesi)
- Derbar: Derheq(Hakkında)
- Destpêk: (Giriş, başlangıç)
- Dilteng: Aciz (Sıkıntı)
- Diltengi: Acizi (Sıkıntı)
- Gelêri: (Halkla ilgili)
- Hêsan: Rihet (Kolay)
- Hêsani: Rihetî
- Him: Binyat, bingeh (temel, esas)
- Bi hêsanî: Bi rihetî (Kolaylıkla)
- Palûte: Bi hev re kar kirin, hevkâri (imece)
- Penaber: (Sığınmacı)
- Pîşe: Huner (Sanat)
- Pevcûn: Ji hevcûn
- Peyman: Akît (Anlaşma, söz)
- Pêvajo: (Süreç)
- Pêşangeh: Raxistin (sergi)
- Raperîn: Serhildan, intifada
- Rondik: Hêsîr, hêstîrk
- Rûçik: (Yüz, surat)
- Salox: Agahdarî, xeber
- Sewal: Heywan
- Temirîn: Vemirîn
- Tevlîhevî: (Karışıklık)
- Tol: Heyf, intifakam
- Wênesaz: Resam.

NAMEYÊN XWENDEVANAN NAMEYÊN XWENDEVANAN NAMEYÊN XWENDEVANAN

Sêr û rovî

Pêşî ez hemû xebatkarên welat pîroz dikim û dibêjim serketina we daxwaza min e.

Rojekê sêr, gur û rovî tev çune neçîrê. Ji xwe re xezalek, kewroşek û kerek neçîr kirine. Tîşîn ji xwe re neçîr kirine tînin malê.

Sêr ji gur re dibêje: "Neçîra me li me parê bike." Gur jê re dibêje: "Kîfsîkirî ye. Kewroşk ji rovî re ye, ker ji te re ye û xezal ji, ji min re ye."

Bi peyvandin gur re çav di nav serê sêr de sor dibin û lepek li nav serê gur dixe. Cihê wan herî bûye, dûvikê gur ji ber lêexistina lepêñ sêr di nav heriyê de çikîş dimîne. Sêr bang dike rovî: "Ka were neçîra me parê bike. Rovî: "Ez benî ji xwe kîfsî e. Kewroşk ji taşîya te re, ker ji firavîna te re û xezal ji, ji şîva te re."

KARTA ABONETİYÊ

Ji kerema xwe re ji hejmara ... pê ve min bikir aboneyê Rojnameya WELAT

Nav :

Paşnav :

Navnîşan :

Bedelé abonetiyê razînin:

Li Tirkîyê : Y. Serhat Bucak İş Bankası Cağaloğlu
Şub. Hesap No: 379809

Li Derve : Y. Serhat Bucak İş Bankası Cağaloğlu
Şub. Döviz tevdiat hesap No: 3113617

Aboneyen hêja,

Ji kerema xwe re vî cihî dagirin û tevlî kopyeke pelê razandina bedelé abonetiyê bişînin. Navnîşana WELAT Nuruosmaniye Cad. Atay Apt.

No:5 Kat:1 D.4

Cağaloğlu / İSTANBUL

Tel: 511 57 60-511 66 02 Fax: 511 51 57

Mercen abonetiyê:

Li hundir	6 meh	60.000
Li derive	12 meh	120.000

Koalîsyona Demirel û İnönü

Berya ku bibin îxtîdar, ji gelê kurd re gelek derew kirin. Lî belê hatin îxtîdarê ew virr û derewen xwe tev ji bir kirin. Hikumeta kolisiyonê siyasetek zehf rezîl û beredayî û bi cenewirî li ser serê gelê Kurd didomîne.

Ez ji serokê hikumetê re, ji lawê Înonyê durû re, ji wezîrê karê hundîrîn İsmet Sezgin re wiha dibêjim. Geli serokan hûn bawer bikin, edî gelê Kurd ji wan lîstikêne we natirse.

Îro li bajarêni metropol ên ku gelê Kurd tê de dejîn ji hela dewletê ve gelek tahde û pêkutî li wan tê kirin. Li bajarê Edenê

dewlet hema hema her roj davêje ser taxên Kurdan ku zedehiya wan Kurd in. Dağlıoğlu, Gülbahçe, Barbaros, Denizli, Yenibey, Şakirpaşa, li mîrovîn me heqaretê dîkin. Li wan dixin bi kîfi mîrovîn me digirin û dîkin işkencehanan bi çend ro jan wan di bin çav de dihêlin.

Ez dîsa ji wan hersê wezîrê delal re wiha dibêjim mala we xerab be, ma lawo ku hûnê bi wê zirzopyen xwe heyâku bimeşin. Dawiya we pûc e. Vêca ez li we şîretan bikim. De werin bi Serokê Kurdan re rûnên, xeber bîdin, bila we efû bikin. Xêra zîr-

zopyen we nemaye. Hûn bê hîş û bê aqil in. Mêjiyê we tev bûye av. Lewre ne hûn xwe û ne ji mîrovân nas dîkin. Bi zordestî û bi cenewirîyê tu tîşek nayê çêkirin.

Gelê Kurd iro ne bê xwedîye. Iro xwediyê gele Kurd pîr hene. Gelê Kurd ne wekî lawê mala kewê Hikmet Çetînê Xwefiroş e û ne wekî Kamuran Înanê cehe e. Xwediyê gelê kurd tev Welatparêz in, tev bi aqila in, bi mîjîne, lawê Înonyê durû.

Ji taxa Gûlbahçesi ya Edenê İsmet Dinç

15'ê Tebaxê
mîrovîn û çêkir

Dîroka gelê Kurd heyâna niha bi êş û elem û bi bombebaran bû, gelê me ketibû rewşeye wisa, ji rastiya xwe dûr kebibû û ji însanetiya xwe fedî kiribû. Lî êrîşa me ya dîrokî ev qeydîn koletiyê şikandin û 15'ê Tebaxê mîrovîn û bi vê êrîşê ve çêkir.

Îro, êrîşa me ya dîrokî agirê azadiyê bilind û bilind dike û li her derê belav dibe. Ew agir li serê çiyan, li zîndanan, di dilê mîrovân de mîna pêtekî vêdikeve û her mîrovîn Kurd gazî xizmeta têkoşina xîret û namûsî dike.

Ew xizmet ji iro bi Meclîsa Neteweyî û Artêşa Neteweyî, Hikûmeta Şer ve bûne yek û hatine girêdan.

Em bi vî awayî ji we re silavên şoreşerî dişînin

*Girtiyê serê serxwebûn û azadiyê yên
Girtîgeha Nevşehrî*

Bi derketina xwe ya
mezin a dîrokî ve

Ev têkoşina me ya li hemberê dijminen ku dixwestin gelê me bikin xweli û tiraf û di torriyan de veşerin, rastiya gelê me û welatê me derxiste holê, ew kesen ku xwestine wan ji nasnama wan dûr bixînîn, bîtebitîn, bê teşe (şekil) bikin û wan ji nirx û hejayan wan ên neteweyî û civakî re bikin biyan, kesanî (şexsi) yek zexm û şerûd bi wan da qezenzkirin. Û di şerê mîrovâhiyê de gavên qehremânî bi wan da avêtin. Ew gelê ku wî li ser bîngeha wî ya rast da meşandin û di nav cihanê de wi li cihê wî yê xawendar da rûnîştandin, bi zexmiya çînîti (sınıffiyê) yê û bi pratika xwe ya afîşîner da ku bi gelan hêvîtiyê, xwe ewliyê wêrekiyê û xwestîna têkoşînê bi wan bide şîyar kirin û di dîroka me de cara yekemîn e bi ilankirina meclîsa neteweyî û hikumeta şer a Botan-Behdinanê xwe îxtidariyê bi

serhildana roja dîrokî ya 15'ê Tebaxê ku dikeve nehsaliya xwe û ku dixwaze civakek nûjen damezirîne, em bi hişek û pêgirtiyek şoreşerî û bi coşdarî cejna gel û hemû dostên xwe pîroz dîkin, di têkoşina xawendar (bi şeref) de serketinî daxwaz dîkin.

Bi silavên şoreşerî
Ji zindana Dîlûk (Enteb) û
Li ser navê dîlgirtiyen siyasi yê PKK'ê
S.Ok, M.Ayata, Y.Dağlum, M.Aktaş, F.Yetkin, H.Bîcak, M.Kemal, A.Dogma, E.Acar, B.İlik, K.Yeşiltaş, E.Karatay, H.Karakuş, İ.Akkoç, A.Gün Gör, M.Korkmaz, M.Kaya, F.Morçîcek, T.Ürper, H.Aylan, S.Çelebi, N.Günay, H.Karaoglan, F.Gümüşboğa, R.Çakarsin, T.Geçgel, O.Geçer, A.Bayar, H.Baturgem, R.Akkaya, N.Kara, A.Altürk, A.Kartalmış, M.Kılıç, M.Ersoy, H.Boltan, M.Yüce, G.Uygun, V.Demir

Azadî û serxwebûn bûk e, Kurdistan zava ye!

M. Merwanî

Civaka Kurd ji xewa hezar salan hişyar dibe. Gelê Kurd lexerî û tiraliyê davêje alîkî û bi lez û bez xwe dicivîne ser hev. Ev hişyarî dibe lebat, lebat dibe tevger, tevger dibe lehî, lehî dibe çem, çem dibe derya û deryayê pêl dide. Ev pêlîn derya yên tund li qeraxan dixe; pîsîfî, gemarî, genîtî û qirêja qeraxan tînin xwarê. Ev pîsîfî, gemarî, genîtî û qirêj dişibe hêzîn dijimin, pêlîn deryayê ji dişibe gelê Kurd.

Gelê Kurd ji xew hişyar dibe; êdî ew naxwaze ji gelên cihanê yên pêşketî kêm bimîne. Dergûşa medeniyetê Mezra Botan dixwaze bibe hevpiş (şîrîk) û dinya hemdem û pêşketî. Paşdemayîn bi gelê Kurd nakeve. Êdî ew bindestî û bêxîretiyê nakişîne. Ew li welatê xwe, li Kurdistana xwe ya dewlemend xwedî derdikeve; ew li hebûnên xwe yên sererd û binerd, li petrola xwe, li çiyayên xwe, li daristanên xwe û li goristanên xwe xwedî derdikeve. Bihost bi bihost erdê Kurdistanê bi xwîna şehîdan ji bê avdan, ala serxwebûnê ji dest nayê berdan.

Serxwebûn û azadî bi rûmet e û ew bi Kurdistanê-dikeve, bi gelê Kurd dikeve. Kurdistan bi serxwebûn û azadiyê re dergisiye. Azadî û serxwebûn bûk e,

Kurdistan zava ye. Şerê me dîlan e; ew dîlana şoreşê ye. Armanc azadî û serxwebûn be, wê bergîdan ji xwîn be. Em ne dildar û evîndarê xwîn rijandinê ne; yên ku li xwîna me dimijin û jiyane îl me kirine zîndan, divê baş bizanîn ku êdî em xwîna xwe bi wan nadîn mijandin. Xwîn rêtin heye lê mîtin tuneye.

Bindestî tarî û taristan e; koletî ye, hêşîrî ye, belengazî ye, xizanî ye, nezanî ye, tuneyî ye, birçitî ye, bêrûmetî ye. Dinya bindestan dojeh (cehenem) e. Bindestî bêxîretî ye, ew ne qeder e û nayê pejirandin. Riya ji bêxîretiyê xelasbûnê, li têkoşîna netewe-yî, azadî û serxwebûnê xwedî derketin e. Azadî û serxwebûn li tu deverek dinê, li ser sîniyîn zêrin ji gelan re nayê pêşkêşkirin. Ew têr standin. Ev maf nayîn dayin bi xebat û têkoşînî têr standin.

Buhayê azadî û serxwebûnê xebat û têkoşîn e

Îro civaka Kurd, qeyd û zincîren bindestî û koletiyê dişikîne. Ev jiyan (mirina) a ku dijimin spartîye gelê me, dîlîti û stûxwarî ye. Em dixwazin serbilind û serfiraz bijîn. Serbilindî bi gelê Kurd dikeve. Stûxwarî, rebenî, dîlîti û neçarî bi gelê Kurd nakeve. Stûxwarî, rebenî û dîlîti şerm e; neçarî tune.

Çare gel e, xebat e, têkoşîn

e; di riya azadî û serxwebûnê de meşîn e.

Xebat û têkoşîn pirralî ye

Çekê pêşmerge tivinga wî, çekê nivîskar ji pênuşa wî ye. Pênuşa ku baş bê bi kar anîn, carna bi qasî bombaya atomê bi tesir e. Atom hêza xwe ji madda kîmyewî, pênuşa hêza xwe ji rastiyê distîne.

Huseyîn Deniz nivîskarekî Kurd bû. Bi zimanê dayika xwe dinivîsi, rojnamevanî dikir. Van demen dawî nivîsên wî bi tîrî di Özgür Gündemê de ji derdiketin. Nivîsa wî ya dawî li ser kuştina rojnamevanan bû. Ci heyf e ku ew ji alî "hêzîn tarî" (!) ve hat kuştin û di nav refen şehîdan de cihê xwe stand. Bi kuştina Huseyîn Deniz gelê Kurd lawekî xwe yê hêja û edebiyata kurdi ji nivîskarekî xwe yê ciwan wîda kir.

Dijimin çiqas dikeve tengasiyê, ewqas bêtir û bêhempa dijwar dibe. Ërîşkarî neçariya dijimin nîşan dide. Gelê Kurd li zimanê xwe, li welatê xwe, li edebiyata xwe, li dîroka xwe xwedî derdikeve. Bi kurtebarî gelê Kurd li doza xwe xwedî derdikeve.

Xorten Kurd ên ciwan pênuşa Huseyîn li erdê nahêlin. Stûxwarî, rebenî, dîlîti û neçarî bi gelê Kurd nakeve. Stûxwarî, rebenî û dîlîti şerm e; neçarî tune.

Tu tiştekî ku em winda bikin tune, welatekî qirase li benda me ye.

KONEVANIYA NÛ

Şoreş Dicle

Cumhûriyeta terorê Huseyîn jî daqurtand

Vê carê ez li ser kirinê dewleta Tirk ên hovane û dûrî mirovahî nanivisînim, ma nivîsên ku heya niha li ser cumhûriyeta terorê hatine nivîsandin ne bes in? Di nava Kurdan, Tirkân gelên Rojhilata Navîn û cihanê de, êdî dewleta Tirk teşîh bûye. Mirîyên goristanan ji nîfrînan bi ser yê dewletê de dîbarîn, zarokên di zikê diyan de ji, êdî timênu ku rûyê xwe bi dolbenda bêrûmetiyê vedişerîn, nas dikin, li dînyayê tu kesê ku terora vê dewletê nas neke tune ye, ji ber vê yekê ez listeya kuşî û birîndarênu ku di bin zora dewleta terorê de perçiqine nanivisînim, her kes dikare ji komeleya Maten mirovan wê listeyê bigire.

Nameya min ji bo nivîskarê hêja, ronakbîrê nemir, niştimanperwerê heya şehîdbûnê HÜSEYN DENİZ e.

Ez li ber cendekê Deniz ê pak û bê leke bêdeng disekinim, û vê nameya protestokirinê ji karibdesten cumhûriyeta terorê re dişînim. Belê, torînê Anadoliyan nizanîn bi kurdi bixwînîn, bila "xêrxwazek" ji kerema xwe re vê nivîsa min wergerîne tîrî:

"Ey kesen ku seriyê terora li Tirkîye û Kurdistanê dikişînî!

Ez gelek caran li we ecêbmayî dimînim. Hûn çawa cesaret dîkin desten xwe yê bi qirêj dirêjî canê rewşenbîrîn mîna Huseyîn Deniz ê pak û ciwan bikin! Gelo, hewqasi cesareta we heye!

Vê dawiyê we dest bi kuştina nivîskar, rojnamevan û rewşenbîran kiriye, ev terora reş zeïfbûn, rev û têkçûna we diyar dike.

Eger hûn bi rastî dixwazin "qebrâmaniya" xwe û pêkenoka "Tirkeb bi dînyayê ye" vegeerin, fermo meydan vekiriye, çiya li pêş çavên we ne, hûn ji her kesî bêhtir bargeh û cihêngirînas dîkin.

Eger bi rastî çavên we sor bûne, heyfa Taşdelan û 128 leşkeren xwe hilînîn. Hûn li benda ci ne? Tenê bi nivîskaran dikarin? weke hûn dikevin xeyalan ku, hûn bi vê terora xwe ya reş, bi kuştina rewşenbîran, kerwanê şerefê bisekinîn û me bitîrsînîn, hûn nikarin! Em hemû Wedat Aydin û Huseyîn Deniz in. Em hemû endamîn yekîtiyekî ne, em hemû nivîskarîn serxwebûn û azadiyê ne, em hemû bê tirs û bê du dil heya dawiyê girêdayî partî û serokê xwe ne!

Werin; em û hûn. Meydana me bi kuştina Denîzan vala namîne. Em bi pênuşa xwe hûn ji bi G 3 û timen xwe, dê kî bikaribe şer bigîhîne seri?! Tika dikim hûn vê pîrsa min ji Taşdelanê bipirsin, ew dikare bi hesanî bersivê bide, ji dayîk û bavê 128 Mehmetçikan bipirsin!

Şaş nebin, ji bîr nekin; em her nivîskarek, bombayeke Botanî ne. Em her rojnamevanek, nûçevanek şoreşîne. Eger ronahî di çavên we de mabe, we dît, serê kaniyê bi şehîdbûna Deniz re xwe çawa xemîland û bi çend zimanîn lîland! we ji bîli teroperestiyê ci qezenc kîr?

Zarokên me, dayîkên me, bûk û jînebiyên me, nîfir û nîfrînan li we dîbarîn, kîna ku li hember we hilgirtine mîna volkanan e, dê di pêşerojeke nêzîk de biteqe...

Vê carê ez ji te re dibêjîm rê hevalê nemir,

Huseyîn Deniz,

Bê guman tîye bîra te, dema ku min ji navenda YRWK telefonî te kîr, min pîrsî:

Roj baş hevalê Huseyîn

Te bi dilekî geş bersiva min da û got:

Roj baş, li ser çavan, xebata we çawa ye?

Qedera deh deqeyan em digel hev axivîn. Li dawiyê min ji te pîrsî:

Diyar dibe êdî tîrsa dewletê û terora wê li ser we nemaye..

Kenekî sivik hate guhê min û te got:

Tîrs gîhişte dawiya sînorê xwe hevalê delal. Kesen tîrsonek nikarin li ser xaka ku Mazlum û Egîdan xwîna xwe ji bo wê rijandîne bimînîn.

Belê, me bi:

Bimîne di xweşiyê de, roj baş!

Roj baş, serkevtin be,

Axaftina xwe qedand.

Dema ku te koça xwe bar kir, ew dengkirina me mîna sozekê, xwe di dilê min de bi cih kiriye.

Tîrs gîhişte dawiya sînorê xwe. Wisa ji kîr gîhişte hestîyan, êdî dil terorê hilnagire.

Herê hevalê Huseyîn şûna te vala namîne, riya te riya me ye, bila dilê te vehese, nebêje min şûna xwe vala hişt. Cih û radeya ku tu tê de jiyan dibî, piir bilind e, pir bi rûmet e, Lew em hemû li ser wê riye sozdar in..

Bi xatirê te Ewrûpa, silav li te Kurdistan

• "Çawa ku dayikên xelkê nabin dayikên mirov, welatên xelkê ji nabin welatên mirov." Herkes welatê xwe ji bo xwe ava dike. Girîng e em Kurd ji vegerin ser xaka xwe û welatê xwe ji bo gelê xwe ava bikin.

Mahmud Zekî

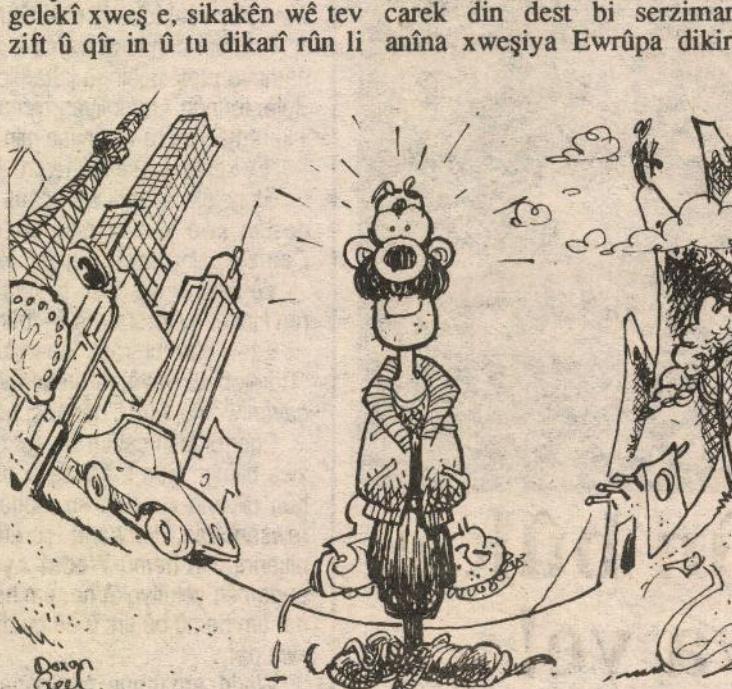
Peyvek Kurdan a pîr rind heye, dibêjin: "Çawa ku dayikên xelkê nabin dayikên mirov, welatên xelkê ji nabin welatên mirov". Ev peyveke pîr rast e û ji bo Ewrûpa hîn rasttir e.

Bi deh hezaran welatiyên me, xwe li bajarê Ewrûpa girtine; geh ji ber zora dijmin, geh ji ber kîfxwesiyyê, welatê xwe terk kirine. Yekî ku halê wan li Ewrûpa nebîne, wê bêje: "Qey di nava jiyanek xweş de ne." Lî xwezi hûn halê wan li ber deriyê Ewrûpiyan bibînin; giriyê mirov bi wan tê, û kezeba mirov bi rewşa wan disoje.

Rast e, ku gelek mirovên Kurd xwe li xweşiya Ewrûpa girtine. Dîsa rast e ku Ewrûpa xweş e, lî ji bo gelê Ewrûpiyan xweş e, ne ji bo Kurdan. Dema ku Ewrûpiyan welatê xwe ava û xweş kirine, negotine, "Wê rojekê Kurd bêñ cem me, ka em çend tiştan ji bo wan jî ava bikin." Ji ber vê yekê Kurd sêwiyê ber deriyê Ewrûpiyan e. Çavêwan li destê "Sosyal Amtî" ne ku çend fenik (qirûş) a bidin wan an qertê kesk bidin wan ku herin pê xwarina rojê bikirrin.

XWEŞİYA EWRÛPA ÇI YE?

Dema ku em zarok bûn, hînek welatiyên me yên li Ewrûpa dijîn, car caran dihatin serdana welêt û gundi jî li derdora wan kom dibûn. Pirrayî ji pîrek li derdora wan

ser bialêsi. Qet piçek toz nîne. Tu herî ku derê tirempêla te, di bin lingê te de ye. Ji xwe mala ku em lê rûdînê bîhuşte. Ku tu dikevî himama wê, tu dikarî xwe tê de dirêj bikî û bi saetan bişoyî. Tu kaniyekê vedikî ava sar tê û tu kaniya din vedikî ava germ tê. Kêfa te bixwaze heta sibehê ava sar û germ tevlî hev ke û serê xwe bişo..."

Dema Kurdê Ewrûpî wiha digot, çavên jînê gundiyan

tev bel dibûn û bi awazek ecêbmayî digotin: "Wele, tu qala bîhuşte dikî, çîma hûn nabêjin em bi saxî ketine cînnetê? Xweziya min bi jiyan we..." û pîrekên gundiyan pirs dikirin ku rast e, derience ji ber xwe ve dîmeşin, kînc ji ber xwe ve têş şüştin û dema ku xwarin dikele, beroş li pîpîkê dixe...

Kurdê Ewrûpayî bi van pîrsan geleki kîfxwes dibû, şorika devê wî diherikî û carek din dest bi serziman anîna xweşiya Ewrûpa dikir.

"xweş" ve!..

Gelê me wiha ye, heta tiştan bi çavên xwe nebîne, bawer nake. Heta digihîstîn Ewrûpa tu rezîltî nedîma ku bi serê wan ve nedihat; li devê deriyê gumrukân perîşan dibûn. Her polîsî dihat, gotinê nebaş ji wan re dikirin, lê dîsa jî dengê xwe nedikirin, ji ber ku di dawiyâ wê de jiyanek "xweş" hebû...

Dema digihîstîn Ewrûpa, diçûn cem ebûqat û dest bi derewa dikirin, digotin "Em kesen siyasi ne, ji ber zilma dijimin derketine". Di dema pêşî de ebûqatan digotin qey rast e. Lî piştre dîtin ku kî tê, dibêje "ez siyasi me" êdî pîrs kirin ku ji kîjan siyasete ye? Wê demê devê wan li hev diheribîl û ebûqat fêm dikir ku rast naaxivin, lê dîsa jî, ji bo fêdeya xwe kaxezêwan çê dikir û dişand cem polisan...

Li cem polîs penaberiya wan qebûl dibû û ew didan gundekî li serê çiyakî ku tu li wir bimîbi mehan kes bi te nahise. Êdî li wir her roj destê xwe li ber sosyalê vedikirin, ku mehê sêsed û şest mark pere bistîn. Bi van 360 Markan bi nanoziko-nîvbîrcî sê çar salan jiyan dibûn heta ku pasaport distendin û dibûn xwediyê kar...

Kesen dibûn xwediyê kar nû bi nû bi ser xwe ve dihatin, lê heta wê demê sîstema sermayedariyê ew ji bo xwe dadiqurtandin û dikirin paçık... Elbet xebera wan ji wan tunebû û birrek ji wan fêm nedikirin ku bûne cilikên sîstema sermayedariyê.

KARÊ ENÎ Û PARTİYÊ

Îro rewşa Ewrûpa bi xêra kar û xebata Partî û Eniyê hatiye guhertin. Îro gelek kes

Turkiyê, hînek ji wan jîn difroşin, hînek qumar didin listin. Lî cama jî, bê dil şehîden Kurdistanê nişan didin. Rojnameyên Kurdan ne rojnameyên dewletê ne. Bi navika xwe ne girêdayê dewletê ne. Ji xêr û bêra dewleta Romê, tu tişt para wan tuneye. Ew rastiyê dinivisin, lê ev li xweşiya hînekan nayê. An ewê jî, tiştên li Kurdistanê dibin rast binivisin, an jî êdî tu kes wan naxwîne. Ji dema ku Özgür Gündem derketiye, rojnameya Kemalist, Cumhuriyet ji carbîcar cih dide nûçeyen Kurdistanê. Vê zorê, kî da wan? Ji ber vê yekê dixwazin, me ji holê rakin, ji ber vê nûçevanên me dikujin. Lî bila bizanibin, ger ji me sed kesen din jî bikujin, em yek gavek ji bi paş ve navêjin. Emê şûna wan şehîden xwe tijikin. Niha rojnameyên Kurd gelek in, em bi kuştînê naqedin.

Ew xwîn xwîneke giran e, dê nikaribin ji ber vê giraniyê rabin. Serokê hikûmetê xelkê dixapîne, rastiyê nabêje. Hîzbullah jî, Kontrgerîlî ji mirovên wan in, ew piştgiriya xwe ji dewletê distin.

Bila şehîden me di bin axa welat de bi dilrehefi razen, dê zarok û birayê wan şûna wan her tiji bikin.

zarokên xwe bi destê xwe tînîn û teslimî Partiyê dîkin ku Partî wan terbiye bike, ji ber ku di nav jiyanek Ewrûpa de terbiye û ehlaq nîne. Partî li Ewrûpa ji bo gelê Kurd zanîngehek terbiye û ehlaqê Kurdiye. Ji ber vê yekê roj bi roj li dora Eniyê kom dibin û girêdana wan ya bi Partiyê ve xurt dibe. Ew jî baş dizanin ku ji Partiyê rojekê tenê jî bi dûr kevin, wê ji sîstema sermayedariyê re bibin cilik.

"WELATÊ XELKÊ NABE WELATÊ MIROV"

Kurdên bi deh salan li Ewrûpa ne, îro dixwazin vegerin welat. Hebekî dereng be jî fêm kirin ku ev jiyan ne ji bo Kurdan hatiye ava kirin. Ev jiyan ji Kurdan re mirin e. Dibêjin: "Eger em bimrin jî, bila em li ser xaka xwe, di nava welatiyên xwe de, bi rûmetî bimrin." Ew jî baş dizanin ku li Ewrûpa mirin jî bi pera ye. Pereyê te hebin tu dikarî bimrî, wê cendekê te rakin. Eger pereyê te tunebe û tu bimrî, heta laşê te di hundir de genî nebe, kes bi ser te ve nayê. Bi kurtasî em dibêjin Ewrûpa ne welatê Kurdan e û ji bo Kurdan nehatiye ava kirin. Eger Kurd dixwazin bibin xwediyê jiyanek "xweş" lê bêmirovahî, dikarin sedsalen din jî li Ewrûpa bijîn. Lî eger Kurd dixwazin bibin xwediyê jiyanek birûmet û mirovahî, girîng e ji bo avakirina welatê xwe kar û xebatê bilind bikin, têkoşîna rizgariya neteweyî pêşve bibin û rojek berya rojekê vegerin ser xaka xwe. Darek hêşîn ku tu ji axa wê hilki û li cihek xerîb biçînî, hişk dibe an cilmisokî dibe. Mirov jî wiha ne. Îro Kurd li Ewrûpa cilmissokî ne û pirtosekî ne. İncax mirov li ser xaka xwe bibe caw, lê li ber deriyê xelkê mirov herdem cilik e.

Ji bo jiyanek birûmet û mirovahî carek din em dibêjin: "Çawa ku dayikên xelkê nabin dayikên mirov, welatên xelkê ji nabin welatên mirov. Herkes welatê xwe ji bo xwe ava dike. Girîng e em Kurd ji vegerin ser xaka xwe û welatê xwe ji bo gelê xwe ava bikin. Bi vê sedemê hîn bêtir di nava refen Eniya Rizgariya Neteweyî de cih bigrin û agirê serxwebûn û azadiyê geş bikin ku welatê me zû ava bibe û em jî bi serbilindayî bikaribin bersiva xwe bidin xerîban, "Em jî xwedî welat û dewlet in û navê wê Kurdistan e..."

Ji bo vê em tev bi hev re bêjin: "Bi xatirê te Ewrûpa, silav li te Kurdistan."

GOTİN

Yaşar Kaya

Huseyîn Deniz

î sal çend sal in, li çiyayê Kurdistanê gelê Kurd tabûtê egîden Kurd dide cem hev; hînek xort in, hînek ji qîz û bûk in. Niha şehîden rojnameyân Kurda ji tevî wî karwanî bûn. Hafîz, Orhan, Cengiz, Burhan, Huseyîn. Di dîroka gelê Kurd de xwîna sor heye. Belê ev xwîna sor li ser tuncik û temoriyê xortan e, carna ji li ser kofî û kirasen bûkan e. Gelê Kurd êdî tîrbîn şehîdan bi gul û sosinan dixemîline, çavêwan bi hêşîn nine. Di vî şerê neheq de ev xwînmij û koledar sonda mirina me xwarine. Bi qirkirinê em xelas nabin, lê wê ew di vê xwîna me de bifetisin, êdî tu hêviya xelasiya wan nemaye. Şoreşa Kurdistanê bi mirinê, bi xwînê bi pêş de dice. Şehîden me namirin, şehîden me, mîna stîrka gelawêj, di şevê tarî de, riya me kîş dîkin, ronahiye didin pêşîya

me. Êdî Huseyîn Deniz ji yek ji wan şehîdan e, ew kurê Kurdistanê ye. Ew çend sal di girtigîha Diyarbekirê de mabû, porêne wî sîpi bûbûn, lê belê bi dilê xwe xort bû. Nîvîsaren xwe dişande Welat, Yeni Ülke û Özgür Gündem, paşê jî ji min re telefon dikir, digot "keko tu çawani", li halê min dipirsi. Digot, "qet kêm nekin, li cem min gelek nîvisar hene." Li ser zîmanê kurdi, li ser pêşgotinan û li ser dîroka Kurdistanê dixebiti.

Dema Enstituya Kurdi vebû, hatîbû Stenbolê. Gelek mîvanen ku ji der hatibûn ên bi nav û deng dit, zehf kîfxwes bûbû, şâ dibû, ji kîfan difiriya, digot êdî enstituyek me ji heye, ezê alîkariyê bidime we. Dema ku Özgür Gündem ji derket, êdî mîna baranê bi ser me de nîvisaran direşand. Çavêwan neyaran kor be, gelek nîvisar xwe yêne weşandi nedît.

Riya şoreşa Kurdistanê vekiriye. Çapemeniya Kurdi, beşike şoreşê ye. Mirin heye, veger tuneye. Gereke em xwîna şehîden xwe li erdê nehîlin. Xebat hê nû destpêkiriye dê dawiya vî karî ji bê. Berbang nêzik e. Ewrén şevê tarî çûn, berbang nêzik e.

Dema em bala xwe didine rojnameyân

Sergotara rojnameya Özgür Gündem

'EV XWİN ZIWA NABE'

Dewlet, çapemeniya demokrat û azad ji xwe re kiriye hedef. İro li Tirkîye yê nivîsandina gelek tiştan serbest e, lê nivîskar divê kuştina xwe ji bide ber çavên xwe. Halit, Cengiz, Hafiz, Çetin, Yahya û Huseyîn Deniz: Bedel bi canê xwe dan. Em ji bo bîranîna wan sergotara Özgür Gündemê bi kurdî pêşkêsi xwendevanê xwe dikan.

Di tu şer û cengê de ewçend rojnamevan nemirîne.

Di hefteyek de sê heb.. Di pêvajoya du meh û niv a weşana rojnameya Özgür Gündemê de sê cangor... Hafiz, Yahya, Huseyîn û birindarek.. Burhan.

Edî karê me ne ew e em bifikirin ku sibê dê kê ji me bixin erdê.

Edî karê me ne ew e em li pey mirinan lawjan bibêjin (biqîrin).

Ku pêwist be dê mirov bimire!

Ji bo şikandina tesîr û bandora derew, bizdandin û tirsê, pêwist be dê mirov careke din jî canê xwe bide!

Em vê gav bang dikan! Em vêgav banga xwe dubar (ducar) dikan!

Em gazî hemû kedkarên çapemeniyê yên ku amade ne ji bo vê dozê canê xwe bidin, dikan.

Berpîsiyarê van canstandinan, ev hikûmet e.

Egera (sebeba) hebûna vê hikûmetê ji holê rabûye û tu meşruiyeta wê nemaye.

Parastina canê mirovan û çareserkirina pirsa Kurdan, ji vê hikûmetê hêvîkirin, li ser riya karê xwe an jî xewnêner nerihet de gullebaranbûnê tîne bîra mirov.

Berê lûla çekên koma tewandaran ketiye herkesi edî. Nexwe feyda tirsê ji eccl re nemaye.

Em edî mesajên serxweşiyê naxwazin.

Hikûmeta ku piştî her cînayetî, bi mesajên xwe yên serxweşiyê, bûyerê protesto dike, xemgîniya xwe tîne ziman û behsa hewldana girtina faflan dike...

Em edî mesajen serxweşiyê navên!

Ev êrisen ji holê rakirin yên li hember rojnameya me, em bawer nakin ku bêyî agahdariyê we têr kirin.

Ji ber vê yekê em qâdîn

Özgür Gündem 11 Tebax 1992: 'Edî gotin nermal'

nezaketê radikin.

Ji vêga ve em mesajên serxweşiyê red dikan.

Hûn û hêstirkên xwe yên tîmsahî li hev pîroz bin

Hêstirkên we yên tîmsahî bila ji we re bimîn.

Ev gotina me jî, ji nivîskarên "Wujdan reş" ên quncikan re ye!

Hûn ev car li ser endamê PEN'ê Huseyîn Deniz ci binivîsînin?

Gelo hûnê bejin? "Ji xwe ne rojnamevan bû lê militan bû."

Hûn niviskarên "wujdan reş" ên qazîyan ji hêla qatîlan, niha, ketine, eynî kefeyî. Hûn jî hevpişkê tewanê (sucê) van qatîlan in.

Ev banga me jî, ji bo Hîzbî kontrayên qatil e.

Taktikên "sistema İslâmî" yên baziranîn dînî (olî) ku

di bin parastina Teşkilata Emniyetê de û di şaxên "Dayîra Şerî Taybetî" de "Perwerdeya qâfiyyê" distîn, dê nikarîbin gelê Kurd ên xizan û xebatkarên Türk bixapînîn.

Navê van kirinan ne "Cenga İslâmî" ye.

Navê van kirinan "qatiliya bi pera" ye.

Hûn vê yekê baş bizanibin ku emê navêwan kesen ku wê sîlahê didin û difroşin, bidin diyar kirin!

Hûn vê jî baş zanibin ku emê nasnamên hemû dijminen gel ên ku pêl tetika wê sîlahê dikan jî, yek bi yek bidin diyar kirin!

Ev wezîfa me ye û em vê wezîfe pirr baş dîzanin!

Hûn, rebenên ku tenê pêl tetikê dikan! Bila qet şika we tune be, ev xwîn ziwa nabe.

EM AMADE NE

Rojnamevanen bi rûmet wek tîrêja rojê ne. Bi şewqa xwe, tariyê ronahi dikan û rastiyê derdixîn meydanê. Xalit, Cengiz, Hafiz, Çetin û Huseyîn Deniz rûyê dewleta Türk a hovane bi ronahiya xwe derdixistin bêr çavan.

Bila neyê ji bir kirin ku bi kuştina wan, rojnamevanen bi rûmet kêm nabin. Cihê her yek ji wan, wê bi dehan rojnamevan bigirin, giş wê bibin tîrêj û bi tîrêja xwe ya Tebaxê wê dijminen mirovahiyê bişewtinin.

Em xebatkarên Welat giş amade ne bibin nûçevanen (mixabîren) dîlxwaz ji Özgür Gündemê re.

Em, giş bi hev re bi tîrêja xwe Kurdistanê ronahi bikin û mirovahiyê biaflînin.

Welat

Forum
Hüseyîn DENİZ

Türk basını ve basının görevi

Çapemeniya Tirk û peywira çapemeniyê

Di dema vê koalisyon DYP-SHP de, ku bi gelek heytele û fortan ava bû, hejmara rojnamevanen kuşî, tevî rojnamevanen Özgür Gündem yê Kercewê Yahya Orhan bûn heft. Du roj berê ji, nûçevanen Diyarbekir Burhan Karadeniz birîndar kiribûn. Weke ku tê zanîn, demek berê nûçevanen "2000 e Doğru" Halit Güngen, nûçevanen "Yeni Ülke" Cengiz Altun, nûçevanen "Sabahé" Izet Kezer, nûçevanen "Özgür Gündem" Hafiz Akdemir, rojnamevanen serbixwe Mecit Akgün û nûçevanen Özgür Halk Çetin Abayji, weke Yahya Orhan, ji all hêzîn tarî ve hatîbûn kuşîn. Ji bo ku bê fêm kirin dibêjim, ev kes di dema koalisyon DYP-SHP, ku ji xwe re digotin "hikûmeta şeffaf" û şampiyontiya demokratîyê dikirin de hatin kuşîn.

Kovar û rojnameyên ku ev rojnamevan tê de kar dikirin, ji van qirkirin hikûmetê berpîsiyar digirin. Ez ji wilo diramî. Bêguman sebebê vê çavşorlû xwepêşaveti van qatilan bi desteka hikûmetê ye. Ë ku ev rojnamevan, bi van qatilan dide kuşîn û yê wan teşwîk dike hikûmet û siyaseta hikûmetê bixwe ye. Bila tu kes ji bo ewleyîya canê xwe li benda hikûmetê nemîne.

Lê bi baweriya min, çapemeniya Türk, saziyên çapemeniyê, komik û komeleyen Türk ji, di van qirkirinan de şîrîkîn hikûmetê ne.

Ji bo Yahya Orhan ku şehîd çapemeniyê û ji bo niha yê dawiyê bû (ji bo niha yê dawiyê, ji ber ku ne kifş e heta roja şemîyê ku ev nivîs bê weşandin dê çend rojnamevan şehîd bikevin), tewra çapemeniyê rûreşiek herî mezin bû. Nûçeya kuşîna Yahya, tenê di Özgür Gündemê de derkete manşet. Rojnameyên din, nûçeya kuşîna Yahya, an qet nedan, an ji bi du hevokên kurt, di quncîkên rûpelên ji çavan dûr de weşandin.

Bi kurtaşî rojnameyên Türk, xwedî li rojnamevanen ku ji all hêzîn tarî ve hatin kuşîn derneketin. Kuşîna Yahya Orhan ji bo wan bi giraniya nûçeyek ji nînbû. Wisa ku, protestoyen Serokê Konseye Çapemeniyê, di rojnameya ku tê de dixeble de ji derneket. Ë ku rojnameyan dike hevkarê tewana hikûmetê ji, ev bêdengibûn û têkînebûna wan bixwe ye.

Ger ev komele û cemiyeten çapemeniyê, li hember van kuşînan bi pêşîra hikûmetê bigirtana, ger nûçeyen van kuşînan ji manşetên xwe û dirêj-dirêj bidana, ger heyetan ava bikiran û ev heyet li cihê bûyeran lêgerin pêk bihanîna û bi bîyár li dû van qirkirinan bigerîyana, dê hem peywira xwe pêk bihanîna, hem ji rî li ber van qirkirinan bigirtana.

Lê ka li ku ne, ew çapemenî û saziyên çapemeniyê? Ë ku li nûçevan û xebatkarên xwe xwedî dernekeve, li rojnamevanen ku li diji dewletê weşan dikan qet xwedî dernakeve. Li hemû dînyayê mînakeke çapemeniya Türk tuneye. Çapemeniyek ku dewletê ji dewletê bêhtir diparêze, lê xwedî derdekeve, incax li Tirkîyê hebe.

Çapemeniya Türk ji, weke dewletê çapemeniya sosyalist û welatparêz ne ji bavê dihesibîne. Xwedî zane bi kuşîna rojnamevanen wiha gelek dilşad ji dibin.

Ev çapemeniya ku li ser nûçeyen MIT'ê xelat digirin, bi serokwezîr, wezîr, mebûs, wali û qeymeqamîn dewletê re danûstandina xelatan dikan, bi hemû sazî û dezgehen dewletê re di têkîlyê de ne, ji bo Tirkîyê bûne, astîgen herî mezin. Beriya her tîşî, teşîhîrin, tecrîtkirin û bêbandolîrîna vê çapemeniyê pewist e.

Ev çapemeniya ku li ser beka ya dewletê xwe helak dikan, pêwist e hinek ji li ser ewleyîya canê rojnamevanan û ji bo xebata wan ku dikarîbin bi serbestî bimeşînin serê xwe bişîşin.

Pêwist e, çapemeniya rast û saziyên çapemeniyê yên hemdem, bikevin suna vê çapemenî û saziyên çapemeniyê yên rizandî û kevnare.

Edî ji vê çapemeniya ku di nav gel de navê wê bûye "çapemeniya derewîn" re pêdîvî nemaye. Lewra tevî ku nîfusa Tirkîyê 60 milyon e ji, tîrâja rojnameyan bi temamî li dora 3 milyonan e. Di nav vî 3 milyonî de, hejmarek girîng ji, yên ku ji bo quponan jîkin rojname dikirin in. Bila ev rojname dev ji bi quponan belavkirina tiştan berdin, dê bibîn ka tîrâja wan çiqas dikeve.

Zêdekirina rojnamevanen ku li şuna muxbîriyê muxabîriyê dikin, li şuna yên ku bi polisan re dikevin îşkenciyê, yên ku li dû pîrsa îşkenciyê digirin û ji bo mafîn mirovan xebat dikan û avakîrina saziyên çapemeniyê yên di vê bawerîyê de ne, peywira pêşemîn e.

Gereke peywira çapemeniyê li dûgerîna îşkencî û zilmî be. Incax wê demê yên wek Yahya Orhan, Hafiz Akdemir û Izet Kezer dê bê tîrs karê xwe bikin.

Ji rojnameya Özgür Gündem 8 Tebax 1992

Stada Bochum'ê bi kesk û sor û zer xemili

● Nêzîkî 70 hezar kes di stadyûma bajarê Bochumê de ji bo azadî û serxwebûna Kurdistanê bû yek dil, yek can... Bi hezaran kes li derveyê stadê kom bû. Deh saet kes ranewestiya, keç û xort, jin û zarok nava stadê bi rengên neteweyî xemilandibûn. Ew roj stada Bochumê bi tevayî kesk, sor û zer bû.

Nihat Dirêj

1'ê Tebaxê li Almanyayê li bajarê Bochum'ê ji aliyê ERNK' ê ve Festîwala Kurdistan a navneteweyî hat li darxistin.

Festîwal wek layiqê navê xwe geleki mezin, hêja û girîng bû. Mesajên ku da gelê Kurd û gelê dinê pêwist e baş bê xuyakirin. Di hola navneteweyî de gelê Kurd li derveyê welat cara yekemin e ku komcivîneke wiha mezin çêdiye. Nêzîkî 70 hezar kes di stadyûma bajarê Bochumê de ji bo azadî û serxwebûna Kurdistanê bû yek dil, yek can... Gelê Kurd bi evîna welat bi baweriya û girêdayiya serokatiya rizgariya neteweya Kurd, ji destpêka festîwalê heta dûmahiya wê turbînên stadê çarâlî heta dev tijîkir. Bi-hezaran kes li derveyê stadê kom bû. Deh saet kes ranewestiya, keç û xort, jin û zarok nava stadê bi rengên neteweyî xemilandibûn. Ew roj stada Bochumê bi tevayî kesk û sor û zer bû.

Kom û grûbê mensûbê neteweyî din, Bask, Rûm, Filistin, Alman bi reng û muzikên xwe yên neteweyî, piştgiriya têkoşîna gelê Kurd kirin. Bi stiran û folklorên xwe ji biratiya gelan re wekokê vekirî dan xuyakirin. Festîwal hin ji dewlemed û bilind kirin. Di axaftin û mesajên xwe de, protestoya serê taybeti ya Komara Tirkîye kirin. Ji serhildana gelê Kurd re ji bo Kurdistanek azad piştgiriya xwe dan nîşan. Parlamentevê Partiya Yekbûn a Sosyalîstîn Ispanî û axafîna xwe de wiha got: ".. Ez di vê festîwalê de azadiya gelê Kurd dijîm. Min li vir dît ku PKK nûnerê gelê Kurd e. Ev gelêriya mezin, ev civîna bilind dide xuya ku îddîayê dewletê ku ji PKK û re dibêje "terorîst" derew in..." Ev gotina han ji dide nîşan ku têkoşîna azadiya neteweya Kurd, di polîfîka dinê de hatiye rezanîn pêş. Serokatiya Eniya Rizgariya Neteweya Kurd PKK, di nav hêzên pêşverû û demokratîn dinê de cîhekî zêde bi rûmet û bilind girtiye. Ji biratiya gelan re, pêşveçûyîna însanetiya dinê re bûye hêviyeke mezin û rîberêkî ronahî. Neteweya Kurd,

li dijî imiveryalîzm û kolonyalîzmê şerê eniya gel vekirîye.

TÊKOŞÎNA LÎ HEMBER IMPERYALIZMÊ

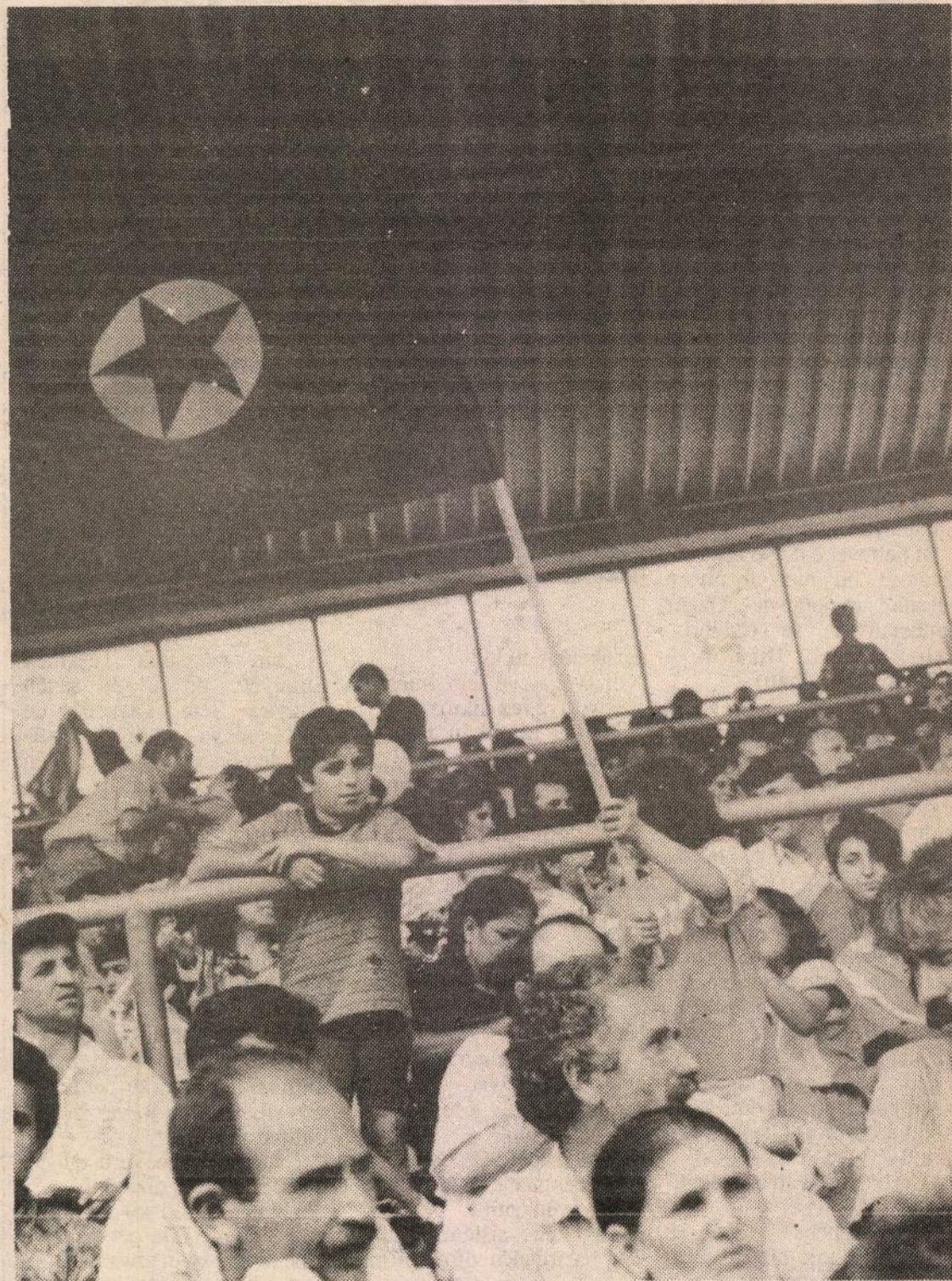
Sîstema imiveryalîst û kolonyalist a xwînrij sazûmana xwe ya kevneperest di bin navê "sazûmana nû ya dinê" de dide veşartin. Bi vê sedemê li dij sîstema imiveryalîzmê geleki şerên gelan, wek Filistin, wek hin welatên Amerika Latinî, gelên Asyayî râwestîyane, pas ve mane, an ji serokatiyê wan nikarin li dij "sazûmana nû ya dinê" şerên çekdariya gelên xwe bilind û serfiraz bikin. Baş nikarin biratiya gelan derxin holê û bi rî bixin. Ji ber vê yekê imiveryalîzm pîr rehet dikare li ser gelên dinê listikên xwe, politîka xwe bidomîne.

Lê iro şoreşa Kurdistanê di Rojhilata Navîn de, dewleta kolonyalist ya Komara Tirk ji hev dixe. Hêzên wê yên taybetî, arteşa wê ya faşîst nade xebatê.

Imiveryalîzm û kolonyalisten Tirk ji bo bibin asteng û, li dij şoreşa Kurdistanê bisekinin, giranî didin ser rîexistina ajan û kontrayê xwe. Rîexistina kontrayê li Kurdistanê planek ji planê imiveryalîstên NATO ye û rîberiya şerên taybetîya dewleta Tirk dike. Ev planê han ji ji xelasiya wan re çare nîne.

Festîwala Kurdistanâ Navneteweyî li Bochumê baş da nîşan ku her çar perçen Kurdistanê hemû gelê Kurd li parvekirina Kurdistan û lîstîka ser gelê Kurd naxwaze. Gel ji bo azadî û rûmetkirina neteweya Kurd ji her fedekariye re amade ye. Bi dil û can bi şerê azadiya neteweya Kurd, bi xwîna şehîdan, bi serhildanan, bi meş û civînên sedhezaran da nîşan ku şoreşa Kurdistan nema ditefe. Hatiye merhaleke dîrokî. Gelê Kurd bi rewşike nûjen, bi şiklekî hemdemî dîroka xwe ji nû ve dînivîse.

Festîwala Bochumê di dîroka civînên gelê Kurd de rûpelek nû bû. Di vê rûpelê de, ji çar aliyê Kurdistan rengîn stiran û folklorâ gelêri cih girt. Bi zazakî, bi soranî, bi kurmancî neteweya Kurd li hev kelijîn. Rehên Kurdayetiye bilind kirin. Wekokên biratiya

Di turbînên stadê de hemû gel di govenda biratiyê de bû. 70 hezar kes şahiya xwe, hezkirina xwe, girêdaylya xwe ji serokatiya azadî û rizgariya neteweya Kurd, PKK re da nîşan.

hemû gelan li dinê belavkirin. Di turbînên stadê de hemû gel di govenda biratiyê de bû. 70 hezar kes şahiya xwe, hezkirina xwe,

Festîwal ji destpêkê heta davîye bi dîsîplîn, bi hevrebûneke neteweyî derbas bû. Tedbîr û pêkanînê ku ERNK hilanî bû, di sewiya organîzasyona dewletan de bû. Gelê Kurd di rîberiya ERNK' û de, rojîn pêşîn dikare bi

dinê nabe welat, nabe war. Azadiya wî bi serxwebûna welêt re ye.

Festîwal ji destpêkê heta davîye bi dîsîplîn, bi hevrebûneke neteweyî derbas bû. Tedbîr û pêkanînê ku ERNK hilanî bû, di sewiya organîzasyona dewletan de bû. Gelê Kurd di rîberiya ERNK' û de, rojîn pêşîn dikare bi

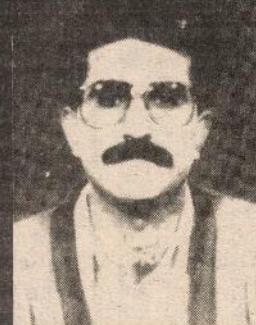
sed hezar kesan meş, civîn, festîwala menzîn çêbîke. Kêmasiyê menzîn û civînîn ku baş bê dîtin civînîn pêşerojê wê hîn zelal û xwestir bibin.

Festîwala Kurdistanâ Navneteweyî, nîşan da ku: Ji yekîtiya gelan quwet dertê. Yekîtiya gel aza-î û ronahî ye.

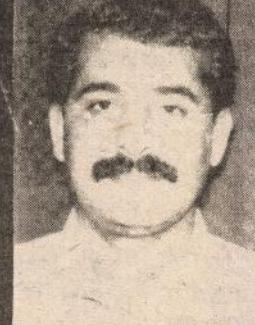
Ev xwîn ziwa nabe

Pêñusa we li erdê namîne

Özgür Gündem

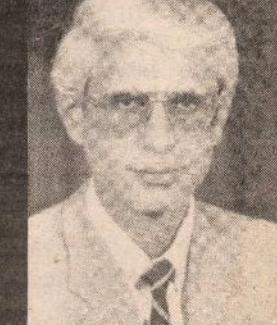
Hafiz Akdemir

Yahya Orhan

Burhan Karadeniz

Hüseyin Deniz

Jinê Kurd xwe çiqas nas dikin?

● Jinê Kurd ên ku ji ber sedemên cûr be cûr ji welatê xwe dûr dikevin û li metropolan dijîn, ji xwe ku nexwende bin jî yekcar ji şexsiyeta xwe dûr dikevin û ji tore û edetên xwe re biyanî dibin. Di dawiya vê de jî haya wan ji têkoşîna wan a neteweyî namîne û bi asimilebûnê winda dibin û diçin.

Havîn Porzer

Di van salên dawî de gelê Kurd pêşveçûnên gelek girîng pêk anî. Ne tenê di warê şerê çekdarî de, lê di gelek warê din de jî roj bi roj bi pêş dikeve. Ev pêşveçûnên ku ji şerê çekdarî destpêdikin û di warê rewşenbîrî, hunerî, civakî û polîtîk de xwe nîşan didin, di şexsiyeta kesên Kurd de jî dibin sebebê guhertinê girîng. Bi kurtî têkoşîna ber bi şoreşê ve şexsiyetên Kurd ên nû diafirîne. Têkoşîn ne tenê li sermîr, li ser jinê jî tesîr dike û wê jî rewşa berê ya koletiyê xelas dike. Nemaze cihênu ku têkoşîn lê gurr û geş e, jinê Kurd jî besdarê hemû lebat û çalakiyan dibin û heta gelek caran ji mîran pîrtir giraniya xwe ya şoreşgerî didin diyar kirin.

Lê mixabin li metropolan rewşa jinê Kurd, herçiqas di nav civakeke pêşvetir de bijîn jî, li gor rewşa jinê Kurdistanê gelek li paş e. Jinê Kurd ên bi malbata xwe re li metropolê dijîn, zehfîn wan hê jî ji pêşveçûn û raperînen neteweyî bê xeber in û biyanîn civaka xwe ne.

Di bajarêni Tîrkan de hê jî zehfîn wan jî Kurdistîya xwe şerm dikin, lê li aliyê din Tirkbûnê jî nikarin pêk bînin.

Hinek ji wan cav li jinê

Pirînîya jinê Kurd ku li metropolê dijîn di navbera du avan de dimînin: Ne karin kesîtiya xwe biparêzin û ne jî derbasî jiyana metropolê dibin.

Kurdbûna xwe pariyek şerm dikin. Ji ber vê yekê dixwazin heta ji dest wan were zû bibin Tîrku Kurdistîya xwe ji bîr bikin.

Bi rastî ew Kurdistîya xwe zû ji bîr dikin. Lî dîfsa jî nikarin bibin Tîrku, ji ber ku Tîrkîya wan xerab e. (her çiqas nazik jî bikin), werhasil, ev kes Kurdbûna xwe jî ji bîr dikin.

Tirkbûnê jî pêk naynin; dibin ûcûbe û dimînin.

Ev jinê Kurd çîma dikevin vê rewşê û çîma ewçend dibin biyaniye xwe û gelê xwe? Helbet sebebeke vê heye.

Li gor dîtina me, sebebê herî girîng helwesta merên wan e. Mîrê Kurd di bajaran de jî wek feodal an e li hember jîna xwe. Ew derdikevder ve, naxwaze jîna wî derkeve. Ew dixwîne lê dixwaze ku jîna wî firaqa biço. Ew diçê kevya behrê, an jî tatîl dike, lê dixwaze jîna wî li mal runê (helbet çûna kevya behrê jîna xelas nake, lê li vir em dixwazin nérina mîrê Kurd û metropolê li hember jîna wî çawa ye, bidin diyar kirin).

Jîna reben a nezan, nexwende, helbet di şertîn metropolê de wê di bin tesîra cîranê xwe yên "modern" de bîmîne, cav li wan ke û besdarê çay partîsiyan bibe û ji taybetiyen xwe yên berê şerm bike. Gelek ji van mîran besdarê civîn û mitîngîn siyasi jî dibin, lê herhal ji nezaniya jinê xwe şerm dikin û dixwazin jinê wan jî karê hun dir nêşîr tiştekî din nekin. Bi

rastî li Kurdistanê çawa têkoşîn bîjîn nikare bimeşe, li metropolê jî heta jîn û mîr bi hevre besdarê hemû çalakiyan nebin, wê astengiyen mezîn jî têkoşînê re çêbibin.

Jinê Kurd ên ku ji ber sedemên cûr be cûr ji welatê

xwe dûr dikevin û li metropolan dijîn, ji xwe ku nexwende bin jî yekcar ji şexsiyeta xwe dûr dikevin û ji tore û edetên xwe re biyanî dibin. Di dawiya vê de jî haya wan jî têkoşîna wan a neteweyî namîne û bi asimilebûnê winda dibin û diçin.

Ez jînek Kurd im tu Kurdistan î

Ez û serxwebûn du rastiyen ji hev dûr
Wek erd û ezman
Çivîk û insan
Wek kole û azayan
Wek tav û hîv
Çem û zinaran
Tu serxwebûn ez Kurdistan
Tu rastî azadî
Ez azadîxwaz im
Ez jînek Kurd im, azadî ci ye?
Ez û Kurdistan du rastiyen nêzî hev
Em her du kole di bin dest de ne
Lê iro êdî em xwe nasdikin
Li hember dijmin ser dikin bi şev û roj.
Serekî mîna hev dikin seba wekhev
Ez û Kurdistan du rastiyen mîna hev
Em herdu ên hev in wek insan û hilm
Wek serî û cav
Wek erd û xweli
Wek av û toxum
Wek ezman û ewr
Wek dê û dergûş
Zerdeş û Avesta
Şâîr û Qelem
Şoreşger û çek
Wek Kurd û serhildan
Wek rez û tîf em in ên hev in
Em du rastiyen hêja li bindest in
Tu Kurdistan î ez jînek Kurd im
Azadî ci ye ez nû nasdikim
Wek li ewrek şîn kewa xwe disirîn
Kengê bifirînîm ez ê kewa xwe
Dijmin şewitandiyê dar û deviyen me
Tari kirine ewr û ezmanen me
Eyb û gunê kirin barê stûyên me
Ez jînek Kurd im ez dozedar im
Şêx û mîr û axa em xistin bindest
Delîl halê me delîl halê me
Ez û Kurdistan perritîn mîna hev
Iro em birîndar in ji derda nalenal in.
Ez û Kurdistan ji bo azadî
Bo te têkoşîn li ser me deyn e
Ta ku bindest bî azadî xewn e
Ez û Kurdistan du rastiyen mîna hev
Dijmin xwîna me xwar
Em kirin tarûmar
Ketne welatê me
Agir berdane me
Firr kirin xwîna me
Kuştin dergûşen me
Sikandin darêne me
Qetandin golêne me
Sêlandin keda me
Sofandin hisen me
Delîl halê me li me jînek Kurd
Ez û Kurdistan du rastiyen mîna hev
Herdem li benda te me
Evîndara te me, tu evîndarê min
Weke Mem û Zîn, Xec û Siyabend
Wek gul û bilbil
Wek Kurd û Kurdistan
Canfidaya te me
Heya tu bindest bî
Azadiya min xewn e.

Êncî Egîd

Çareserkirina pirsa Kurdan ne zehmet e!

● Dewlet ne mecbûr e, dijwar û xurtbûna xwe bi kuştin û zilm û zorê îspat bike. Divê dewlet kar û ziyanê hesab bike, di vê bingehê de hereket bike. Mumkun e, dewletê di dîroka xwe de ew hesab kir û hesab pêgirt. Mumkun e ku berê kar di giranî de bû û ji bo vê sedemê metodê hov dihatin bikaranîn. Lê iro ziyan ji karê bêtir e. Ji bo vê jî bi eynî metodan, gîhiştina eynî encaman iro ne mumkun e.

M. Ali Tüysüz

Dewleta Tirk, di van çend mehêñ dawî de, ji her dema dîroka xwe zedetir, di beşa rîvebirina siyaset, ekonomî û olî de behsa "yekitiya Tirkîyê" û "Kurdîn cudadxwaz" dike. Lê civaka Tirkîyê, heta iro çi feyde ji welatê Kurdan ku ala Tirkîyê tê de bûye bê rûmetî dîtiye, divê bê munaqaşe kîrin.

Hercendî di warê aborî (ekonomî) de, ji petrol, tene, maden û dahatîn (produktên) ziraet û heywanan de sermaye (kapital) ji bîra Rojavayê Tirkîyê dikşîne jî, di warê siyâsî de, bi taybetî Kurd û welatîn Kurdan astengeke (engel) ku herdem dikeve pêsiya demokratîzkerîna civaka Tirkîyê. Ji bo vê yekî, stabilîzebûna civakê û sîste-ma siyâsî mumkun nabe. Li aliyê din, di van salêñ dawî de, ji karê zedetir, ekonomiya dewletê ji, ji ber mesela Kurdan pîr di zerarê de ye. Bi milyaran mesrefîn arteşa Tirk li welêt dibe. Bi milyaran perê, pîr caran dukat maeş didin

karmend (memûr) û hevalbendêñ xwe. cerdevanêñ gundan jî ne erzan in. Bi kurtî, mirov dikare bîbeje; Kurd ji bo dewleta Tirkîyê, bi taybetî ji bo civaka Tirk bareki giran e. Û ew bar xuya ye ku dê hîn jî giran bibe. Enflasyona ku xwe ji der û dorê sedî pêl dide, mumkun e ku bi pêşvebirina têkoşînê ve çencar bibe. Bêkarî herwiha roj bi roj zêde dibe û xorîn bêkar li serê dewletê dê bibin bela.

Ji bo van û gelek sedemêñ (sebebîn) din mirov dikare bîbeje ku ew rewşa anti-demokratik ku dewlet herçax diparêze dê hebûna vê dewletê him di warê aborî û him jî di warê civakî û siyâsî de, ber bi krîzîn mezin ve dê here dewlet pê rezil û kepaze bibe. Ji xwe ev çend sal in, dewletê di vê qonaxê de dest bi meşê kiriye.

Ev rewş baş e? Heger mirov bi perspektifîn gelêri yê dûr û dirêj û bi perspektifîn şoresserî bersîva vê pîrsê bide, dikare bîbeje: "Belê!" Ji bo ku mirov bikare heqê

xwe bistîne, pêwîst e ku berê, cihanê li neyaran teng û wan di her warî de perîşan bike. Lî belê mumkun e ku ji bo vê armancê gelek xwîn were rijandin û pîr mal û milk tar û mar bibe, yanê ziyan û xesara daringî (madi)dê be hesab be.

Lî, ji bo çareserkirina pirsa Kurdan rîyeke ñin heye. Dewlet ne mecbûr e, dijwar û xurtbûna xwe bi kuştin û zilm û zorê îspat bike. Divê dewlet kar û ziyanê hesab bike, di vê bingehê de hereket bike. Mumkun e dewletê di dîroka xwe de ew hesab kir û hesab pêgirt. Mumkun e ku berê kar di giranî de bû û ji bo vê sedemê metodê hov dihatin bikaranîn. Lî iro ziyan ji karê bêtir e. Ji bo vê jî bi eynî metodan, gîhiştina eynî encaman iro ne mumkun e.

Divê pîrs were çareserkirin. Çareserkirina pîrsê heger dewlet wek karmendêñ ku bi roj dihere karê xwe û tê, nebe û bixwaze pîrsê çareser bike û xwe di nav rewşke psîkolojik de nefetisîne, geleks hîsan e (rehet e).

*Berî her tişî, divê dewlet ji nav çav û malê Kurdan derê.

*Dive dewlet dev ji talankirina Welatê Kurdan berde.

*Divê Rêveberiya Taybetî yan jî Gerîna Awarte (Şiki yönetim ve Olağanüstü Hal) ji holê rabe.

*Divê Konseye Ewlekariya Neteweyî (Mili Güvenlik Konseyi) di zagona (qanûna) bingehîn (esasî) de qedexe be.

Bi kurtî divê dewlet di warê eskerî de li welêt nemîne. Di warê

siyâsî de jî divê dewlet ev xalêñ jîrîn di jiyanê de bîne cîh.

*Divê dezgah û saziyên dewletê yên ku ji bo azad û demokratîzkerîna civaka Kurdan asteng in ji holê rabin.

*Divê zagonê ku axaftinê, çap û weşandînê, bi kurtî astengêñ ku belavkirina bîr û baweriya qedexe dîkin, tune bin.

*Divê Kurd, jiyanekê azad bijîn û zor û tade li welatê wan tune be.

Bi kurtî divê Kurd, civaka xwe ya demokratik û azad damezirînin û di warê siyâsî de xebat û karêñ xwe bimeşîn, dezgah û saziyên xwe damezirînin, daire û maqamîn xwe ji bo xwe bi kar bînîn.

Qebûlkirina van xalan tê çi manê? Heger Komara Tirkîyê van daxwazan qebûl bike û gelê Kurd ji bi van razî be ew tê mana qebûlkirina mafê çarenûsi. Di qonaxek wiha de herdu civak, civaka Kurd û civaka Tirk dê di warê siyâsî de bibin wekhev. Di warê aborî de jî gîhiştina tespitîn wekhev û belav an jî parandina adîlane (biheq) ne zehmet e. Di qonaxek wilo de, heger daxwaz ji bo dewlet damezirandinê pêşniyar bin, divê dewlet vê çaxê rî ji bo

referendîmîk veke. Di referendîmîke demokratik de mumkun e gelê Kurd bîbê "ez dewlet naxwazim." Heger dewlet xwest û ew damezirand an jî nexwast dê wê wextê her kes di mala xwe de rûne û bextiyar û dilxwes be. Riya rast ew û divê dewleta Tirk di vê çarçovê de bîfiker û meselî pir dirêj neke.

Heger Kurdan dewleta xwe damezirand û tê de jiyanek baş meşand divê Tirk ji wek insanan kîfxwes bin. Li aliyê din cûdabûna Kurdan ne hemû dinya ye û dewleta Tirk ji bi vê cûdabûna Kurdan hilnawese. Heta civaka Tirk ji bi bin barekî giran dikare derkeve. Herwiha di van çend salêñ dawî de, li der û dora Tirkîyê deh-panzden dewlet çebûn û dinya xirab nebû û kesi jî wek dewleta Tirkîyê xwe rezil û perîşan nekir.

RASTKIRINA ÇEWTİYEKÊ

Di hejmara Welat ya 22. rûpelê 10. nivîsa M. Ali Tüysüz, stûna 4. rîza 29. de hevoka "... di destê Brîtaniyê de bû" çewt e. Rastiya wê ev e: "... ne di destê Brîtaniyê de bû."

XAÇEPİRS

Amadekar: Rasto Zilani

Dawî ji nû ve tê Sûrî. Li ser xebatê xwe yê siyâsî geleks caran tê girtin. Di kovara Ronahî û Hawarê de û di kovarê İsvîçre de bi fransî geleks nivîşen wî tên weşandin. Destana Memê Alan û Jiyana min a kurtî, du pirtûkên wî ne. Ev nivîşkar û politîkvanê Kurd di sala 1988 an de ji nav me koç-kir. Di wênen de tê dîtin 2-Bazîrganê ku tiştan li gund û navçeyan digerîn û difroşin/Bi zimanê biyani Portakal (wek ku tê nivîşin) 3-Navê sewalek/Hacetê ku pê bexçe tê kolan 4-Mirov bi wan dibîne/ Navê pêxemberek 5-Erd, xweli/Serhildan 6-Ressam 7-Sembola weletekî, beyreg/ Navek keçan 8-Graniyek 9-Xwedê, yezdan/Zîv 10-Wext, zeman/ Navê ciyaagirek li İtalyayê

Serejêr:

1-Navê weletek li Rojhilata Bakûrê Kurdistan. Niha li ser axa wî, şerî Ermenî û Azeriyan e, wextê di destê mîrîn Kurdan de bû 2-Di çanda Yewnana kevin de navê yezdanek/Eşîret, qabile/Notayek 3-Yê ku bexçeyâ tirî xwedî dike/ Kemîn (pusu) 4-Navê rêkxistînek ku ji bo xelasîya herêma Baskê li hemberî İspanya têkoşîn dide/Biyânî 5-Bernavê wînêsesazek İspanyol/ Pêlav 6- Sembola İrfîdîüm/ Hevalê ku wek bira nêzîkî mirov be 7-Erd, erdnîgar/ Navê rojek 8- Bi zimanê biyani sewal, heywanat/ Mam/Qediya, xelas bû 9-Namûs/Sembola Helyûmê 10- Cinavk 11-Navê nexwesînek xwînê, bêxwînbûn 12-Kinnîsîna graniyek

BERSİVÊN XAÇEPİRSA HEFTİYA ÇÜYÎ

Ceperast: 1-Qenatê Kurdo 2-Esîr/ Laser 3-Nas/ Das/ Jî 4-Ekonomî/ Aram 5-Bav/ Fenomen 6-Ama/ Yb 7-Xe/ Saûna 8-Rîo/ Sol 9-Carna/ Tî 10-Semsat

Serejêr: 1-Qerebax/ Ca 2-Es/ Kamera 3-Nînova/ İrs 4- Aran/ Sone 5-Sofya/ Am 6-El/ Mebûs 7-Kadîn/ Nota 8-Usa/ Ozalît 9-Resan 10-Dr/ Re 11-Jan 12-Hîm

Dewlet mafê grevê jî ji karkeran distîne

"Ev ne meselek çek (sîlah) ê bû. Ev ne tiştek ewqas mezin bû ku bi tanq û çekîn xwe ve hatin ser me û hemû taxê rakirin ser piyan.

Dewlet dizane ku bi tu rexistinan re têkiliya me tune. Em (ew û Leyla Zana) ji balafirgehê heta malê taqîf kirine. Bi rastî em ji kuştîne filîtin"

Dewlet di van rojîn dawin de disa li dû dek û dolaban

digere. Ji kesen welatparêz û pêşverû û demokrat venagere. Dewlet serî daye ser Partiya Keda Gel (HEP). Li pey girtina Partiya Keda Gel digere. Dixwaze xebatkaren P.K.G weke alîşkarêñ PKK'ê bide xuya kirin. Li ber raya giştî van kirinê xwe meşrû nîşan bide. Ji van kirinan yek jî avêtina ser mala Savaş Buldan e ku Mehdi Zana û Leyla Zana mîvanen wî bûn.

Saziya Wezareta Tirk, greva 40 hezar karkeran belediyê, bi sedema ku li dijî tendurustiya (siheta) raya giştî ye, bi paş xist. Ev grev li bajaren Stenbol, Enqere, İzmir û Trabzonê ev 14 roj in dom dikir.

Karkeran van belediyen, ku di karê paqijiya bajêr de dixebitîn, ji ber hînek mafêñ xwe yê civakî û problemen aborî, biryara grevê girtibûn. Weke tê zanîn, ev karkeran paqijiye bi pereyek geleks hindik û ji gelek mafêñ civakî bê par

Mehdi Zana

Reyîsê bajarê Amedê yê kevn Mehdi Zana di 28'ê Tirmehê li 1992 an de li taxa Etilerê li texma Korukentê di mala kardar Savaş Buldan de tevî dû lêzimên (eqrebatîn) xwe ve disa hatibû girtin.

Piştî 12 rojan di binçav mayînê de roja 12'ê Tirmehê li Dadgeha Ewlekarîya Dewletê (D. E. D) hate berdan. Lî belê xwediye malê, Savaş Buldan bi navê bi xwe re gerandina nasnama sexte hate girtin. Alican Buldan û Ali İhsan Daglı hatin berdan.

Mehdi Zana ku ji D.E.D derket vê daxwiyanîye kir.

NEQUSK
Amadekar
Aram Çem

Xwesipartin mirov dibê xiyanetê,
berxwedan jî digihîjine serfiraziyê.

Mazlum Doğan

Ji hemû derbederên derê welêt re!

12 sal li ser Cunta faşist a Tirkan derbas bû. 12 salen bi kûl û keder. 12 salen bi êş û bi bêriya reş ve dagirtî. 12 sal berê van rojan we welatê xwe terk kir. Di van 12 salan de xerfî û neçariyê dil û mejiyê we xwar.

Lê, welêt jî bi saya hin camêran bû kela Kurdayetî û azadiyê. Ji ber wê jî, hinek ji we êdî nema li derê welêt idare dikin. Hûn dixwazin werin Stenbolê, hûn dixwazin we rin bajarâni li qerexa Behra Sipî an Reş, bêhna xwe bidin. Kitêbên xwe çap bikin, kaset û sêlikên xwe dagrin, parti û komikên xwe damezrîmin, kovar û rojnameyên xwe derîmin, bi pereyên Ewrûpiyan studyoyên radyo çêkin û hwd. Hinek ji we jî, ji bo çend rojan be jî, dixwazin herin welatê bav û kalan û silavekî li dê û bavê xwe bikin. Lê hûn nizanîn hûnê çawa xwe ji xezeba Dewleta Tirkî bi-parêzin. Lewre we di xortanîya

dudil im ku ji bo çûndin û hatinê têr bike.

Heger hûn raste rast berê xwe bidin HEP'ê rexneyê giran li wan bigrin û HEP'ê bi xiyanetê sûcîdar bikin, karê we gelek rehet dibe. Lî, heger hûn iftûra bikin hin mebusen HEP'ê an jî henekîn xwe bi wan bikin û wan bi cahîlî û bi nezanf sûcîdar bikin ji bo we çêtir e. Di vir de mirov divê Dr. İsmail Beşikçi jî, ji bîr neke. Mesela mirov bêje: "Beşikçi ne alim lê milîtanê PKK'ê ye. "An jî Beşikçi Tirk e, çawa dikare bibe serokê Enstituya Kurdan, qey em mirân e!"

Heger hûn bixwazin, dayin û stendinê xwe di bin mustewayekî bilind de bikin divê hûn berê xwe bidin gerîla û şerî çekdarî. Divê hûn bêjin "bi terorî tu milet negîhişte tu derekî." "Riya demokrasiye bi Hikûmeta Demirel re vebûye Hikûmeta Demirel,

torê wê O. Kotan bi Kurdi nizane.

3. Kesên ku nivîsen xwe bisînîn divê, navê xwe yên rastin bini-visînîn. Yanî navê xwe yên pasportê. Ji ber ku nivîs di şûna vîzê de têr bikaranîn.

4. Nivîs divê di mehîn havînê de û li K. Press bê weşandin. Sebebê havînê ev e: Li welêt ser li dij dewletê gelek bilind dibe, bi van nivîsan MIT û tîmîn Tirkan parîyek kîfxwes dîbin. Ji aliye din ve mehîn havînê qeraxêne behrê xweş e. K. Press jî şcara nivîs û gotarêni wiha kiriye. Ji bo wî pêwest e nivîs li wê bênen weşandin.

Pirseke wiha dikare bê bîra we: Gelo tiştîn ku me nivîsandiye çiqas rast in? Hêrci em xebatkarêne Nequşkê di pîrsen wiha de gelek hesas in. Berî ku em vê daxuyanîye binivîsimin me lêkolînke pirralî li dar xist. Yanî heta niha bi wî awayî çend kes bê derd û bela çûn û hatine. Wek nimûne em yek du-

xwe de, bi nezanî an jî bi zanî çend gotinêne ne çê li dij dewletê kirine. Em van çend rîza bi tenê ji bo cenabê we reş dikin, ka hûn çawa dikarin bigîhejin armancêne xwe yên cûr be cûr.

Belê ez nizanim, gelo we navê K. Press bihistiye an na? "K. Press", ji bo çûyîn û hatina Tirkîye û ji bo pêkanîna proje û planêne we yên Tirkîye naveki pîr girîng e. Divê herkesê ku ji we dixwaze hefele welêt, nav, navnîşan û faksa K. Press jî ber zanibe. Niha hûn dê bêjin çima? Çima wî tune ye! Herkesê ku bê qeza û bê bela dixwaze here welêt divê ji K. Press re hin tiştan binivîsim. Ji hin tiştan qesta min mesala çirokeke edebî nîne. Maqaleyek ilmî hîc nine. Li ser dîrok û ziman hic nîne. Hûn bixwe ji dizanîn ku divê nivîsekî li dij dewleta Tirkî nebe. Li ser reben û belengaziya Kurdistana Başûr qet nabe. Baş e hûn ci binivîsim? Mesela:

Heger hûn Komeleyê Mafê Mirovan ên Kurdistanê bi awayekî xurt rexne bikin yanî rezil û riswa bikin tiştîkî pozîfî e. Lê, hezar mixabin ez nikarim garantî bidim we ku bi meqaleyeke wiha hûn bi rehetî dikarin herin Stenbolê û werin. Baş e, lê, kêm e.

Heger hûn mitîng û çalakîyen ku rîxistinê demokratik li dij dewletê pêk tînin baş nebînîn û bi kurtayî bêjin "dema tiştîn wiha buhûriye" ne xirab e, lê ez gelek

hikûmeteke heri demokrat a 15 salen dawîn e.

Heger plan û programa we hin jî mezin bin an jî hûn li balafirgeha Stenbolê servis bixwazin wê çaxê riyan din jî hene. Divê mirov rast dev bavêje PKK'ê. Mirov bêje: "PKK terorîst e, çete ye û hwd." Di dawî de heger mirov dev bavêje Serokê PKK'ê Abdullah Öcalan, wê çaxê iştimala mezin mirov devre pasaporta sor yanî wek e Talabanî û Berzanî bigre. Hin şertîn din jî hene:

1. Divê mirov an nivîskar an serok-kevnelerok, an jî dengbêj, çîrokbehî û hwd. be. Heger mirov nivîskar be divê bi kîmasî 2 kitêbên mirov hebin. Mirov divê endamê çend rîxistin û komeleyê navnetereweyfî be. Dîsa divê navê wî kesî ji aliye raya gişî ve bê zanîn. Heger mirov serok-kevnelerok be, divê bi kîmasî serokatiya 3 partî û koman kiribe. Emrê wî ji 35 a jortir û porê wî jî parî sipî be. Heger ev serok-kevnelerok ji aliye raya gişîya çep ve hatibe nasîn gelek pozîfî e. Ji bo dengbêjan bi tenê şertek heye ku ew kes divê "welatparêz" bê nasîn.

2. Gotarênu ku têr nivîsandin devê meheqeq bi zimanê Tirkî bêne nivîsandin! Ji ber ku zimanê resmî li Tirkîye Tirkî ye. Dîsan di konsolosxaneyê Tirkan de wergeren Kurdi tunene. Ji ber ku zimanê sêyemîn jî, ji aliye K. Press vê problem heye, lewra serredak-

Ji we xuya ye! Rê vekirî ye!
Lê, dergeha gelê Kurd ji mirovên wiha re girtiye! De êdî hûn û keyfa xwe ne! **J. Diyarbekir**

TÎR
Musa Anter

Huseyîn

Huseyîn lawo, Huseyîn lawo, ma ezê bêm ci? Xelk ji kûcikêne xwe yên mirî re jî dibê şehîd, lê ji te re dibê "terorîst". Süleyman Demirel dibê: "Ev ên ku têr kuştin ne rojnamevan in, hemû terorîst in. Hê doh şeş cendirme kuştin, ma cendirme ne xwîn e." Yanî mîrik eşkere dibêje, ew cendirme me dikujin, em jî wan dikujin. Ü hê jî em dibêjin, em qatîlê xwe nasnakin, yanî wek-ku Tirk dibêjin "failî meçhûl cinayet". Ma meçhûl, yanî nezanî di vî işî de heye? Süleyman Demirel bi devê xwe dibêje "qatîl ez im". Édî nalet li wî Kurdi bê, ku raya xwe bide qatîlê xwe, yanî Süleyman Demirel û partiya wî.

Can Huseyîn! Bi Xwedê devê min nagerê ku ez qala şehîdiya te bikim û destê min jî qeleme nagire. Lê ez ji te re soz didim, berê min yek dînîvisi, lê ezê ji niha pê ve, ji bedêla te de jî binivîsim. Elhemdulilah tu ne kurdunge yî, te çû Dîcle û Firad û birayê wan û din û xwişka wan a din ji me re hişt. Lê iro Süleymanê ku du emrê te kiriye bimre, elhemdulilah kurdunge ye û malê wî yê heram jî, wê ji biraziyê wî yê diz Yahya Demirel re bimîne. Lê ma ezê ci bikim? Kurdêne me yên nezan, xwe dane dora Silo û Silo li me kirine bela. Di boxçika Süleyman de, çekêkî paqîj tuneye, giş dujin in, bi tirkî dibê "kirli çamaşır". Lê ma ezê ci hêjim? Tevî vî awayî hin ew ji me re dibê "eşqiya" û "terorîst".

Ne min got ez hew karim binivîsim, ma ezê bêjim rehma Xwedê li te be, jixwe tu rehmî, tu şehîdê welatê xwe Kurdistanê yî.

Ez keyfa dijminê xwe bi xwe nayînim!

Xalê Mehmê welatparêzekî jîr û şareza bû. Bi salan li gor xwe li hemberê kolonyalîstên Tirk, Ereb û Faris tîkoşîn daye. Ji aliye mîzahê ve pîr xurt bû. Dijminê dîndarêne sexte bû. Çend sal piştî Cunta Leşkeriya Tirk çû rehmetê. Welatparêzen bajarê Amedê bi mirina Xalê Mehmê gelek xemgîn bûn.

Çend sal piştî mirina xalê Mehmê polîs û MIT'a Tirk têr li Xalê Mehmê digerin. Jina Xalê Mehmê jî, ji welêt û gelê xwe pir hez dike. Ji polîsan re dibêje:

Ez nizanim Mehmê li ku ye! Hûn Dewlet in, destê we dirêj e, herin, bigerin wî bîbînîn!

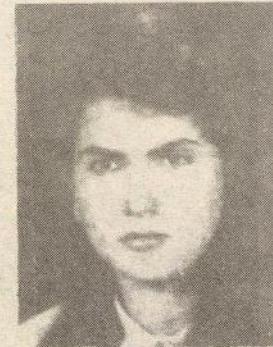
Polîs diçin, çend roj sün de, dîsa têr, Xalê Mehmê di-pîrsin. Bersiva jina Xalê Mehmê her wek berê ye. Li der û dorê, xelk ji jina Xalê Mehmê re dibêje:

"Keçê, ji wan kuçikan re bêje, Mehmê çûye rehmetê, qedîya çû. Çima tu xwe ewqas aciz dikî. Ew çima her roj têr derîye te?"

Jina Xalê Mehmê dibêje:

Tew, tew, tew, qey ez bêjim Mehmê çûye rehmetê bila keyfa-wan kuçikan bê! Ez keyfa dijminê xwe nayînim. Karê wan tune ye bila herin û werin!..

Gelê te li ber xwê dide

Roja Egît ketin erdê tu hêşîn bûyi û...
Şehadeta te roja rûmeta dîrokê bû.

Dema bi sêzde hevalên xwe ve.

We pala xwe dabû çiayê Şîrwan

Te tif dikir rûye dijmin û digot.

"Ger top, tank û balafirêne we hebin.

Ê me jî, gelê me yê li ber xwe dide heye."

Tu rihet razê ey Şehid, gelê te li ber xwe dide.

Malbatı Turhallı û hevalên Ayfer ên dibistanê.

Jiyana heşt salan beramberî heştsed salên bindestiyê ye

15 Tebax 1984: Mîlada Kurd û Kurdistan

- Ev heşt salen di bin rîberiya Partiya Karkeran de bi şer jiyanbûn, ji bo gelê Kurd bû salen nivîsandina dîrokek hemdemî û mirovahî; ji ber vê yekê ev salen hêja beramberî bi sedan salen bindestiyê ne.
- Gelê Kurd û Kurdistan bi raperîna gerîla ya 15'ê Tebaxê bû xwedî rûmet û vê rûmeta xwe bi berxwedan û serhildanan bilindirî kir. Îro bi xêra hilpişkîna 15'ê Tebaxê, gelê Kurd dikare di nav gelên cîhanê de bi serbilindayî cihê xwe kîş bike û ber bi serxwebûnê ve bi-meşe.

Servan

Sersala 15'ê Tebaxê ya destpêka şerî rizgariya nete-veyî, heşt salen xwe yên serkevînî qedand û bi livbaziyên gerîla yên xurt û bi serhildanê gel yên rûmet derbasî sala nehan dibe.

Gelê Kurdistan bi destpêkirina 15'ê Tebaxê bû xwedî rûmet û îro bi xêra vê rojê dikare di nava gelên cîhanê de bi serbilindayî cihbigre.

Di cîhanê de tu gel weke Kurdan wiha demekî dûvdirêj bindest nemabûn û di dîroka tu gelan de weke dîroka Kurdan bêxwedîbûn nebû ye; gelên ku hebûn an di demek dirêj de diheliyan û ji holê radibûn an jî digihîştin serfiraziya xwe. Lî dema ku em li dîroka Kurd dinêrin; ev sê hezar sal e ku di bindestiyê de jiyan dibe û em dibînin ku ne heliye, ne jî gîhîştiye serfi-

raziya xwe.

Gelê Kurd herdem li hember dijminen xwe serî hildaye û tu caran bi xwesteka dilê xwe bindestî qebûl nekiriye. Ji ber ku xaka Kurdistan dew lemed bû, li cihekî rîbarî bû û gelên derdora wî tev dixwestin ku wî têxin bin destê xwe, ji ber vê yekê herdem êrîş dibirin ser xaka Kurdistanê. Li hember van êrîşan gelê Kurd pirr li ber xwe da. Ksenefon serlekerekî nivîskar ê împaratoriya Helen e. Bi deh hezar leşkerên xwe ve berya mîladê bi sêsed salan êrîş bir ser Kurdistanê ku di wir re derbasî hêla Persiya bibe. Ksenefon, wan rojîn xwe tev nivîsandiye, di pirtûka "Dagera Deh hezaran" de û di vê pirtûkê de wiha dibêje: "... Em li ser xaka Medan pirr perşan bûn; heta ku em xwarina leşkerên xwe peyda di-kin, bi dehan kes ji me tênu kuştin. Gundiyên Medan

kesen pirr şervan in, tîr û kevanen wan mezin in û pirr dûr diçin, ji ber ku li hember me pirr şer kirin, em di dema xwe de nikarîbûn derbasî hêla Persiya bibin. Leşkeren min gotin ku em zivistanê li kîleka çemê mezin derbas bikin û buharî, ji nû ve êrîş bikin. Lî çavê min ev nêrîn nebirîf, ji ber ku em wê zivistanê li wir bimana, Medan em bi saxî nedîhiştin buharê. Ji ber vê yekê me bîryara vegerê girt û di kîleka behra Wanê de me berê xwe da Bakur ku em bîghen kîleka Behra Reş û di wir de vegerin welatê xwe. Li ser riya xwe em dîsa li gundekî rast hatin û me xwest ku em ji xwe re çend sewalan bigrin ku zikê leşkeren xwe têr bikin. Gundiyan li hember me şer kirin. Em gelek bûn û me êrîş bir ser gund. Dawî gundî ketin hundirê kelehä û şerî xwe domandin. Heta ku em gîhîştin deriyê kelehä bi sedan kuştîyen me çêbûn. Ez ji cesaret û welatperwîriya Medan re heyran mam. Dema dîtin ku keleh ji destê wan diç, qîz û pîrekên wan, ji bo ku bi saxî nekevin desten me, xwe ji navsera bedenê kelehä avêtin kevandeyan û laşen wan li ser tehtan perçe bû. Wê deme min ji xwe re got ku tu kes nikare vî gelî hêşîr bigre..."

Belê heqîqeta gelê Kurd ev e. Gelê Kurd ji bo serxwebûn û azadiya welatê xwe gelek caran şer kir û gelek caran xwîna xwe rijand; lê bi destê serok û rîberen xwe yên xayîn tu caran negîhîş serkevînî. Dîsa di dîrokê de padışa-hek ji yê Osmanîyan Yawuz Sultan Selîm, dibêje ku: "... Min dizanîbû ku em bi tena şerî xwe nikarin zora Persiyan bibin. Lî İdrîsê Bedlîsi li Stenbolê ji min re saloxa û kir û xwest alîkariya me bike. Wê deme ez piştrast bûm û me êrîş bir ser Persiyan. Eşîr û êlén İdrîsê Bedlîsi û yên bi wî ve girêdayî jî alîkariya me rîberiya me kirin..."

Wek ku em dizanin di dâwiya vî şerî de Kurdistan di navbera Osmanî û Persiyan de bû du perçe û sedema vê perçebûnê jî İdrîsê Bedlîsi ye û ji ber vê yekê di dîrokê de bi navê xayînê tewra mezin tê bibîrânî.

Di bingeha xerabûna dewleta Medya de jî em dîsa xiyanîtyê dibînin. Serlekerekî Medan Harpagos, ji Qralê Medan Astiyag dixwaze tola kurê xwe hilîne, lê qeweta wî nagîhîje û nameyekê ji serdarê Persiyan re rîdike, ku êrîş bînîn ser Medan, wê bi leşkeren xwe ve derbasî aliye ne. Di van heft salen dawî de eşkere bû ku gelê Kurd tu caran nîrê bindestiyê li ser stûyê xwe qebûl nake û ji bo serxwebûn û azadiya xwe dikare bi sedan û bi hezaran xwîna xwe birêjîne û canê xwe bide. Ji ber vê yekê di van salan de îspat bû ku ev agirê rizgarî yê ku di sala 1984 an, roja 15'ê Tebaxê de bi rîberiya Egîdê Kurdan pêket, heta yek ji Kurdan sax be venamire û her roj hîn getir û gurrir wê pêketina xwe bidomîne... Ev jî nîşana serkevîna gelê Kurd e. Bi vê armancê, em bawer in ku gavavêtina sersala 15'ê Tebaxê ya nehan, wê ji gelê Kurd re bibe salek gavavêtina avakirina Kurdistanek serbixwe, azad, demokratik û yekbûyî; ji ber ku amadekariyê Partiya Karkeran ev nîşan dide... Ji hêlekê ve gel bi hemû derfetên xwe serhildanê gelêri geş û gurr dike, têkiliyên xwe ji dijmin qut dike û Kurdistanê li dijmin teng dike... û ji hêlekê ve jî bi rîberiya Partiyê, gelê me ber bi avakirina Meclisa Neteweyî ve diçê û di aliye diplomasî de jî, li pirraniya cîhanê roj bi roj hebûn û têkoşîna gelê Kurd tê qebûlkirin. Ev tev nîşanen meşa azadî, meşa ber bi serxwebûnê ve ne.

nin ser Medya. Harpagos li hember dijmin şer nake û bi birrek leşkeren xwe ve derbasî aliye dijmin dibe. Dema ku leşkeren Persian dikevin hundirê qonaxa Astiyag, Qralê Medan tif dike ser rûyê Harpagos û wiha dibêje: "Madem çavê te li cihê min bû, te ez bikuştama, lê xwezî te gelê xwe nefirotaya neyaran. Bi vê xiyaneta xwe te wiha kir ku ev gel bi sedsalan têkeve nava jîyanek bindestî..."

Belê, di dîroka Kurd de rûpelîn wiha xiyanetkarî gelik in; di dema serhildana Seyid Riza de mirovek wî yê xayîn Rêber jî, bi dijmin re têkiliyê datîne û serê Elişêr ji dijmin re dibe. Elişêr serlekerekî û şervanekî pirr hêja bû. Bi şehîdbûna wî ew serhildan jî temirî.

Destpêka 15'ê Tebaxê ji gelê Kurd re bû rabûnek bê ketin.

TÊKOŞÎNA AZADIYÊ YA HEMDEM

Ev heşt salen di bin rîberiya Partiya Karkeran de bi şer jiyanbûn, ji bo gelê Kurd bû salen nivîsandina dîrokek hemdemî û mirovahî; ji ber vê yekê ev salen hêja beramberî bi sedan salen bindestiyê ne. Di van heft salen dawî de eşkere bû ku gelê Kurd tu caran nîrê bindestiyê li ser stûyê xwe qebûl nake û ji bo serxwebûn û azadiya xwe dikare bi sedan û bi hezaran xwîna xwe birêjîne û canê xwe bide. Ji ber vê yekê di van salan de îspat bû ku ev agirê rizgarî yê ku di sala 1984 an, roja 15'ê Tebaxê de bi rîberiya Egîdê Kurdan pêket, heta yek ji Kurdan sax be venamire û her roj hîn getir û gurrir wê pêketina xwe bidomîne... Ev jî nîşana serkevîna gelê Kurd e. Bi vê armancê, em bawer in ku gavavêtina sersala 15'ê Tebaxê ya nehan, wê ji gelê Kurd re bibe salek gavavêtina avakirina Kurdistanek serbixwe, azad, demokratik û yekbûyî; ji ber ku amadekariyê Partiya Karkeran ev nîşan dide... Ji hêlekê ve gel bi hemû derfetên xwe serhildanê gelêri geş û gurr dike, têkiliyên xwe ji dijmin qut dike û Kurdistanê li dijmin teng dike... û ji hêlekê ve jî bi rîberiya Partiyê, gelê me ber bi avakirina Meclisa Neteweyî ve diçê û di aliye diplomasî de jî, li pirraniya cîhanê roj bi roj hebûn û têkoşîna gelê Kurd tê qebûlkirin. Ev tev nîşanen meşa azadî, meşa ber bi serxwebûnê ve ne.

Zarokên Medan hîldikşin çiyayîn Kurdistanê. Çiya, deş, gund û bajarên Kurdistanê bi xwîna wan geş dibe.

Wênesaz (Ressam) Mahmud Nayir

'Tekosîna neteweyî huner bi pêş dixe'

Weke ku em pê dizanin, hûn xebatên xwe yên pîşeyî li Navenda Çanda Mezopotamya didomînin. Em we dinasin, ji kerema xwe re hûn dikarin xwe bi xwendevanê me ji bidin nasîn?

- Ez di sala 1964 an de li gundê Conay ku bi navçeya Gêxî (Kixî) ve girêdaye, ji diya xwe bûm. Min xwendina xwe ya destpêkê li gund, a navîn û

lîseyê ji, li Xorxolê (Yaylade-re), ya bilind ji, li "Universita-Marmara" di beşa wêneyî de qedand. Paşî min mastera xwe ji, li "Universiteya Mimar Sinan" kir.

Çend sal in hûn bi wêneyê re mijûl dibin?

- Min di biçûkahîya xwe de dest bi çêkirina wêneyan kir. Baş tê bîra min, hîna ez pênc-şes salî bûm, min bi rijî, bizmâr

û bi kêrikên biçûk, li ser sitûn, derî û dîwarên xêni wêne çêdikirin. Hin ji van wêneyan, hîna li ser derî û stûnên xaniyê me weke xwe disekinin.

Hûn ci cure wêne çêdikin? An ji, ci cure (texlit) wêne bala we zêdetir dikişine?

- Di destpêkê de tu agahdari-ya min li ser wêneyan tunebû. Ji ber vê yekê, li der û dorê xwe min ci didit, wêneyê wan

çêdikir. Ev rewş heta lîseyê domand. Lî ez dikarim bibêjim, bi pirranî min portreyen Lenin, Stalin, Mao, Deniz Gezmiş, İbrahim

Kaypakkaya û hwd. çêdikirin. Pişti ku min dest bi xwendina bilind kir, hingê têkiliyên min bi şoşegirê Kurdistanê re zêdetir çêbûn. Ez di bin bandora (tesîra) têkoşîna rizgariya neteweyî ya Kurdistanê de mam. Min dixwest ku ez xwe û neteweya xwe bêhtir û rasttir binasim. Di vê demê de min bi bîr û baweriyeke realizma sosyalist, dest bi çêkirina wêneyan kir. Edî min bi tenê wêneyê xwezayê (tebîetê) û portreyan çênedikir, min wêneyê têkoşîna gelê Kurd çêdikir, min wêneyê serhildan, wêneya lehengiyê di zîndanan de û wêneyê lehen-giya gerîlayan çêdikir. Ez vê xebata xwe niha ji didomînim.

Wek ku em dizanin, têkîlî û pêwendî di navbera siyaset û pîşeyê de heye. Di rewşa me ya iroyîn de, rol û bandora (tesîra) wêneyê li ser têkoşîn û pêşveçûna gelê Kurd çigas heye? An ji bi gotineke din, rola wêneyê ya li ser azadbûna gelê Kurd ci ye?

- Mirov bi hêsanî kare bibêje, têkoşîna rizgariya neteweyî ya gelê Kurd, riya pêşveçûn û geşbûna pîşeyê (seneet) vekiri-ye û gelek derfet û imkanan ji, derxistiye holê. Tesîra siyaseta rizgariya neteweyî ya li ser pîşeyê gelek in. Di pêşveçûna cîvakan û gelan de pîşe, bi taybetî ji, wêne xwedî tesîreke

Mahmud Nayir

mezin e. Mirov vê rastiyê di civatên Ewrûpî de gelek xwes kare bibîne.

Belê, tesîra wêneyen me ji, li ser şiyarbûn û pêşveçûna gelê Kurd heye. Lî ev tesîr gelek kêm û xwedî risteke mezin ji nîne. Lî her wiha ez bawer dikim ku di pêşdemê de, ev tesîr û rol, dê zêdetir û mezintir bibe.

Hûn di derbarê wênesazên Kurd û wênesaziya Kurd de ci dibêjin?

Gelê Kurd xwedî dîrokeke kevnare ye. Çanda gelê Kurd ji, gelekî xurt û kevnar e. Di gel vê rastiyê, wêneya gelêri ya gelê Kurdistanê, weke dîroka gelê Kurd kevn û xurt e. Wêneya gelêri û klasîkî, berê ji hebû, niha ji heye. Lî wêneya nûjen di nav civata Kurd de, nû dibişkive û pêşve diçe. Çawa ku me li jorê ji got. Di pêşveçûna wêneya Kurdi ya nûjen de têkoşîna azadiyê xwedî risteke mezin e. İro, wênesazên Kurd ên ku wêneya nûjen a têkoşîna gelê xwe çêdikin, ne gelek in. Lî hene, dê sibehê pirritir bibin. Di gel vê gelek wênesazên "Kurd" ji, hene ku wêneya gelê xwe, wêneya têkoşîna gelê xwe çenakin.

Éw wêneya neteweyen serdest û desthilat-dar çêdikin. Ji ber vê yekê, mirov ji wan re nikare bibêje wênesazên Kurd.

Wêneyeke Mahmud Nayir: 'Helebce'.

Gelek caran hatîye gotin û nivîsandin; ji berî ku heta van salênen nêzîk zimanê kurdi qedexe bû, edebiyata kurdi, jiyanâ xwe di nava xelkê de bi devkî domandiye. Ji ber vê rastiyê ji mirov kare bêje edebiyata Kurdan di folklorâ (zaneyâ xelkê) Kurdan de ye.

Destanê me, çirokên me, gotinê pêşiyen me, mesele û metelokên me, lîstikên me, dûrik, stiran û hemû cureyên müsîkiya me, ji derketina xwe ve heta iro bi alîkariya dengbêjan, çirokbêjan, dûrikvan, stranvan, kilambêjan gîhane me. Yekî daye yekî û wilo ji edebiya me ya devkî û folklorâ xelkê me heta iro jiyaye û diji.

Lî belê iro şertên dînyayê hatine guhertin, dînya pîrî li pêşketiye. Wek berê kes nema dengbêjiye, kilambêjiye, çirokvanyî bike û van tiştan bibêje. Radyo û televîzyon rî li ber van kesan girtine. Guhdarêvan kesen hunermend roj bi roj kêm bûne, kêm dîbin. Em karin bêjin tewer iro guhdarêvan nemane. Bi kembûna van kesen hêja, hin bi hin folklorâ me ji qels dibe û

Folklorâ Kurdan

HUSEYİN DENİZ

winda dibe.

Li gora şertên dînyayê divê em tedbiran bistînîn. Divê em folklorâ xwe; stiran, dûrik, gotinê pêşîyan, çirokan, mesele, metelok û pêkenokan bidin hev (berhev bikin) û wan binivîsin; ji windabûnê xelas bikin. Berî her tiştî berhev kîrin divê. Bi zimanek edebî, nivîsan din karê paşê ye.

Ez bawer dikim, li dînyayê kêm folklorê wek folklorâ Kurdan dewlemend (zengin) hene. Bi sedsalan evqas zilm û zor û qedexetî li ser xelkê Kurda û zimanê kurdi ji tiştîk ji hebûna xwe kêm nekiriye û ji gelek zimanê xwedî dewlet, dewlemendir e. Tê zanîn ku gelek mîlet û gelek ziman xwe li ber zordariyê, zilm û zorê negirtine,

ji dîrokê (tarîxê) derketine, heliyane û winda bûne.

Xasma li Tirkîyê û li welatê me, gelek caran cihê Tirkân û Kurdan guhertine; Tirk anîne li welatê Kurdan bi cih kirine û

Kurd ji birine li welatê Tirkân (wek Qonya, Enquerê û deverên din) bi cih kirine. Tirkân ku ketine nav Kurdan, zimanê xwe yanî Tirkîya xwe ji bîr kirine (wek eşîretîn li dora Swêregê, Qarakeçili, Îzolî û hwd.) û bi temamî bûne Kurd. Gelek ji wan iro peyvekê tenê ji bi tirkî nîzânîn. Lî Kurden ku ketine nav Tirkân bi sedsalan xwe parastine; ne zimanê xwe û ne ji rabûn û rûniştina xwe, adetên xwe winda kirine. Kurden ku li dora Qonyayê ne, yên li dora Enqereyê ne, bi hemû tiştîn xwe

hîn Kurd in, Kurdistîya xwe dom dîkin. Ev rastî şanî me dide ku bi zilm û zorê, bi asîmîlasyonê, bi tevlîhevkirinê ne Kurd diqedin ne ji zimanê kurdi winda dibe.

Bi zilm û zorê, bi asîmîlasyonê zimanê kurdi winda nabe lê bi hesanî iro folklorâ kurdi winda dibe. Rast e, ev windabûn ji dîsa ji ber zilm û zora dewletên serdest û zordar e, lê iro em karin folklorâ xwe ji windabûnê xelas bikin. Lewra şertîn ku iro folklorê qels dîkin, bi wan şertan, em karin folklorâ dewlemend ji bikin. Bi teyba, bi kamera... em karin folklorâ xwe ji xelkê xwe berhev bikin û nehîlin folklorâ me ya hêja û dewlemend winda bibe. Her xwendevan, kesî şiyar û bîbir,

xwedî bîr û bawerî, li gundê xwe xebatek biçûk bike, wê bi hezaran kitêbên folklorî derkevin meydânî. Ji xebata folklorî re ji tu tabek, zehmetek giran ji navê, bi xebatek hesan û sivik mirov kare folklorâ Kurdi bide hev (berhev bike). Lî belê ji vi karî re dilxwestin lazim e.

Li hemû welatan, di nav hemû mîletan de hîmî (bînyata) edebiyata millî (neteweyî), folklor e. Yanî edebiyat li ser folklorê ava dibe. Mîletê bê folklor, edebiyata wî dewlemend nîne. Ji xwe mîlet bê folklor nabin mîlet. Mîletê xwedî folklorâ dewlemend hene, ên xwedî folklorâ xizan hene; lê mîletê bê folklor tune ne. Mîletê Kurd di nava mîletê xwedî folklorâ dewlemend de ye. Divê em vê folklorâ dewlemend derxin meydânî. Folklorâ me divê di nava folklorâ mîletê dînyayê de cihê xwe yê hêja û bî rûmet bigre. Di derxistina folklorâ Kurdi de, xebatek biçûk ji hêja ye, bi rûmet e. Palûta ji vê xebatê re divê. Palûta temamê Kurdan; ê xwendevan, kesî şiyar û bîbir,

PÊNÛS

Amed Tigris

Ma Ewrûpa jî Tirkîye ye!

Di hejmara berê de, min behsa festîwala Almanyayê kiribû, ku ew çiqas bi ser û ber, mezin û geş bû. Lî, ez dixwazim di vê nivîsara xwe de ji, ji aliyê zimanê kurdî ve hinek behsa besdarê festîwalê bikim. Di dema rêzbûn û ketina hundir de, bilêt tirotinê û kontrol kirinê de ew kesên ku wezîfe girtibûn, hemâ-hemâ hemûyan bi tirkî qise dikirin. Ew kesên ku di rêza bilêtstandin û çûyîna hundirê stadyumê de bûn ji, bi jin, zar an ji hevalen xwe re bi tirkî qise dikirin. Di nav wê qiyametê de car caran dengê kurdî dihatin guhêni mirov. Wek ku mirov bêje festîwala Tirkân bû û çend Kurd ji besdar bûbûn. Wek li Stenbolê an ji li Enquerê festîwalek çebibe lo!

Paşê em ketin hundirê stadyumê. Ên wezîfe girtiyê ku megafon di destê wan da ne, bi tirkî anons dikin û cihêni gor hatina welatan nîşan didin. Bi tirkî diqîrîn:

-Bila hevalê Fransê di deriyê 'D', ên Holanda di deriyê 'K' ên Swîsrê di deriyê 'A' re herin hundir.

Dema em dikevin hundir û li cihê xwe rûdinin, Kurdên li Almanyayê bi zar û zêçen xwe ve têr û li nêzî me rûdinin. Zarok bi bav û diyêr xwe re bi tirkî qise dikin. Dema bav û dê gaziye zarokên xwe dikin, mirov dibihîse ku pirraniya navê zarokên wan bi kurdî ne. Lî, mixabin nav bi kurdî, ziman bi tirkî! Em ji çend kesên ku ji Swêdê çûbûn, ba hevdu rûnişti bûn û me bi hevdu re bi kurdî qise dikir. Dibe ku bala wan kişand. Wek ku ew rastê çend xerîban bê. Merak kirin û ji me bi kurdî pîrsin:

-Heval ji kîjan welatî hatine?

Dema bersiva "ji Swêdê" girtin serêni xwe hejandin. Ew ji, ji Dêrisimê bûn.

Malbateke din li kîleka hevalekê me rûnişti bû. Ew ji bi zarokên xwe re bi tirkî qise dikin. Paşê ew ji bi hevdu re sohbet dikin, derdikeve ku ew ji, ji Şîrnekê ne.

Yaşar Kaya û Celîl Celîl li cihê mîvanan bûn. Di navê de, min xwest herim ba wan û silavekê li wan bidim. Ez di wê qelebalixa han de, zor bela gîhîstîm nêzîkî wan. Du-sê hevalen wezîfedar li wir bûn. Min bi kurdî ji wan re rica kir, ku ew rî bidin ku ez bîstek bi Celîl Celîl û Yaşar Kaya re qise bikim. Ew hevalen wezîfedar çawa dengê kurdî bîhistin, hemâ bi tirkî ji hevdu re gotin:

-Bi lez ji me re tercûmaneke kurdî bînin, bila ji re bêje, çûyîna ba mîvanan qedexe ye.

Ez û heval Kamoran em derketin der, hem tiştekî bixwin û hem ji li pîrtûk û kasetan binêrin. Em ketin rîza kebabê. Dor hat ser me. Hevalê ku kebab difroşê:

-Ne istisin heval? (heval tu ci dixwazi?)

Em hem kebabê dixwin û hem ji li ser maseyan li pîrtûk û kasetan dinêrin. Em rastê maseya hevalen Rizgarî hatin. Pênc kes li ba maseyê bûn. Sisê bi rû, dido ji bi simbel bûn. Hevalê Kamoran ji min re got:

-Ka mamoste bisekine, em piçek bi van Rizgariyan re sohbet bikin. Ka ci dikin, ci dibêjin.

Em çawa nêzîkî maseya wan bûn û Kamoran dest bi qisekiñê kir, her sê kesen ku bi rû ber bi me hatin û guhdañî kirin. Çawa dengê kurdî bîhistin, hemâ hersêyan bi hevdu re xwe paş ve kişandin û gaziye tercûmanê xwe kirin. Bi zor bela ji xwe re tercûmanekê ditin. Tercûman ket navbera me û wan. De edî xêr û guneh li stûyê tercûman. Dibe ku tercûman ne ji sedî 50 ji Rizgarî be û mexsûs politika û ideolojiya wan çewt bide fam kîrin ji ha!

Festîwala me saet di 23'ê şevê de belav bû. Em hatin garaja otobusan. Di otobusa me de çend cih vala hebûn. Herwiha çar hevalen Danîmarkê ji bi me re hatin. Hevalen Danîmarkê bi ketina nav otobusê re dest bi tirkî kirin. Hevalen Swêdê wek hipnotizeyê tirkî bibin, yek ser dest bi tirkî kirin. Em hemû bûn Tirk. Hevalek xwe ranegirt û got:

-Lo lawo, we em hemûyan kirin Tirk!

Wan bi tirkî dipirsî û me bi kurdî bersiv didan. Me mala wan şewitand. Em 40 û ew 3 bûn. Em bi serketin. Ew mecbûr man û dest bi kurdî kirin. Ji wan yek di guhê hevalen xwe de bi tirkî di got:

-Bu Isveç'li arkadaşlar ama da küçiktirlar ha. (Ev hevalen Swêdê ci nexweş in. Mirov ji wan diqehire lo!)

Tewandar û zarokêwan

Xelili

Nêzîkî Amedê lê Kurdistanê qundek biçûk hebû. Çewlik, dewar, pez, bizin û bax û baxçen wan hebûn. Fêkî û hêşînatî diçandin. Hespên wan, kerên wan, çelek, ga û mirîşkên wan hebûn. Wekî xwestina xwe, bi serbilindî û azad jiyana xwe derbas dikirin. Her sal derdiketin zozanen ciyayen bilind. Li zozanen di konan de radiwestiyan. Konen xwe ji berik û xalîşen taze çedikirin. Keç û kurên wan hawîr li nav çîçek, gul û hêşînatî de bi aşîtî û azad dijîyan. Tev de di xweşîyeke xurt de bûn û lawên wan weke pilingen serê çiyan zexm bûn. Haziriyan xwe yên zivistanê li zozanen dikirin. Ji bo raxistina nava malen xwe xalîşen çedikirin. Dema pâyîz dihat û zivistan nêzîk dibû dizivîrîn gundê xwe. Di destpêka zivistanê de edî ew amade bûn ji bo derbaskirina rojén sar û seqem.

Di rojén zivistanê yên sar de wan dîlan dikirin. Lewre roj, rojén dîlanê, yê kîfîxweşîyê bûn.

Rojekê ji gundiyan re nûçeyek (xeberek) hat ku wê mufrezeyek leşkerê Osmanî bê gund. Ew mufreze û qumandarê wê pirr bi nav û deng bûn ji ber berberiya (tahliya) xwe. Bi taybetî qumandarê mufrezê zilamek nexweş bû. Ew zilam zulmiyeke tûj li ser gundiyan dikir.

Dema ku gundiyan ev nûçeyek bîhistin, li hev civyan da ku carekê ji bo vî derdi çareyek peyda bikin. Di dawiyê de pîr û kalên gund biryara xwe dan ku leşkeren wê mufrezê bikin. Yekî ji wan got: Divê ku em wan gazî malen xwe bikin, bikin mîvanan xwe û pişt-

re yeko yeko wan bikujin. Tu kesî nehat. Ji bilî zarakan Herkes di yek fikrê de bû. A tu kes raneza. Pişti wê rastî ji ew xefik, xefikek bê bûyere, zarok, mezin, pîr û kemasî bû.

Mufreze giha gund û gun-diyan ew zehf rind pêşwazî kirin. Leşkeran li gund xwarin û vexwarin, heya bû êvar. Dema êvarê, qumandarê mufrezê keçikeke zehf delal ji bo xwe hilbijart da ku êvarê bibe mîvanan wê. Leşkeren wî ji keçikan ji bo xwe hilbijartin. Piştre tev belav bûn û çûn malen xwe bi mîvanan re. Leşker zehf kîfîxweş bûn. Di serêni xwe de xeyala şevekê zehf xweş dikirin. Dawiyê, desten xwe li deriyen malan dan. Derî heya pişte vebûn û leşker ketin hundir.

Di pişt wan re derî yek derb hatin girtin. Dema ku derî hatin girtin laşen leşkeran tev lerzînek girt û recifîn. Tişte ku didstîn, ji dûrî bîr û baweriye bû. Jin bi kîren mezin li ber derî rawestiyabûn da ku leşkeran bikujin. Zarok, mezin, jin, pîr û kalan gişt xwe avetîn ser leşkeran. Pişti çend deqan, deng ji tu deran nedihat, her der di bêdengiyeke kûr û tarî de bû.

Leşkeren tenê sax nemabû Gundiyan hemûyan bi carek kuştibûn.

Wê şevê heya paşîvê xewa

tu kesî destê xwe neda cendekê (laşê) kuştiyan. Her kesekî pertal û tişten xwe derxistin derê malê. Dijminê wan dewlet bû, bi hezaran, sedhezaran leşkeren dewlettê hebû. Gelo dê çi bikiran? An diviya çi bikiran? Zarok û pertalên xwe li hespan siwar kirin û berê xwe dan ciyayen bilind.

Dewarên wan ji bi wan re bûn û li serê çiya, azadî li hîviya wan bû. Lî wî gundî li dû xwe hiştin... Ji derekî heya derekî din, ji ciyayekî heya ciyayê din, bi salan koç kirin di Kurdistanê de. Heya ku şerî yekemîn yê dinyayê destpêkir û împaratoriya Osmanî hilweşîya. Di wê demê de ew li ciyayen gundê min bûn. Edî ne pêwist bû ku koç bikin derekî din. Di wî gundî de xanî ji bo xwe çekirin, mal û gom û rîçekirin.

Pişti salan, zarokên wan, tewandariya bav û kalên xwe ji bîr kirin, wekî çawa çand, huner û govenda xwe ji bîr kiribûn.

Werter: Jîhat Serheng

Em bi şehîdbûna te serbilind bûn

Lawê me bi jiyanek rûmet û şoreşgerî tevî karwanê şehîdên Tebaxê bû. Bi şehîdbûna wî em gelekkî serbilind bûn û li hember dijmin hîn bêtir kîndar bûn.

Em dizanîn ku quesasî şehîd Huseyîn dewleta Tirk e, tola wî, bi bilindkirina şerî rizgariya neteweyî dê bê hilanîn.

Nivîskar, rojnamevan, şoreşger Huseyîn Deniz, nemir û di dilê gel de, di têkoşîna rizgarî de dê herdem bijî

Malbata Şehîd Huseyîn Deniz

Mele Ehmedê Batê

Seyîdxan Kurij

Li gor nivîsandina Mîr Celadet Bedirxan di "Hawarê" de Mele Ehmedê Batê di sala 1417 an de li gundê Batê ji dayika xwe bûye û di sala 1491 an de çûye ser heqîya xwe.

Prof. Qanatê Kurdo di pirtûka xwe a bi navê "Târixâ Edebiyata Kurdi" de, Eladdin Secadî, M. Emin Zekî, Aleksandir Jaba ji, di pirtûkên xwe de dinivîsinin ku Mele Ehmedê Batê di sala 1417 an de ji dayika xwe bûye û di sala 1491 an de jî miriye. Sadiq Behatîn Amedî di pirtûka xwe de, bi navê "Hozanvanêt Kurd" nivîsiye ku navê Ehmedê Batê Husenê Ertuşu ye.

Li gor lêkolînvanen folklor û edebiyata Kurdi yên biyani û Kurd, sê destnîvîsarên Mele Ehmedê Batê hene.

1. Dîwan
2. Destana Zembîlfiroş
3. Mewlûd

Li gor nivîsandina M. B. Rûdenko, Melayê Batê dîwaneke Helbestên Evîndariyê ji nivîsiye. Lî çi mixabin ew dîwan nehatiye çapkiran.

Destana evîndariyê "Zembîlfiroş" hatiye çapkirin. Folklorist û Kurdnasa Sovyeta berê Jakêlin Sûrênavna Mûsadyan li ser destana Zembîlfiroş lêkolîn çêkiriye. J. S. Mûsadyan destana Kurdi Zembîlfiroş û şaxê wê yên folklorî di sala 1978 an de çap kiriye.

Zembîlfiroş di nav gelê Kurd de bi nav û deng e. Dengbêjîn gelî, Zembîlfiroş di şevê zivistan ên dirêj de li odêñ gundan distrêñ.

Çend perçê ji Şaxen "Zembîlfiroş"

Ji berhevoka A. Socin

Ey dil werin dîsan bi coş, Carek ji caran mey binoş, Bikin qiseta Zembîlfiroş, Da seh bikin hikayetê.

Zembîlfiroş lawkê rewal bû, Bi kifet û ehl û eyal bû, Husnekî Usif li bal bû, Heq rizaqê qismetê.

Qewîn ew lawê feqîr bû, Dayme xwedê dibîr bû, Pêşê xweda jêr bû, Ew bi dest hebû sene'ete.

Şixulê wî selik û tebeq bû,

Mele Ehmedê Batê

Her wekî şekir di camê, Bi ser û p'eyan tu li min heramî, Tîsim ji roja axretê.

Destnîvîsara Mele Ehmedê Batê yê her bi nav û deng Mewlûd e. Mewlûd pêncsed û şest sal berê hatiye nivîsandin. Li gor agahdariyê ku Mîr Celadet Bedirxan dide, Mewlûd di sala 1906 an de li Stambolê hatiye çapkiran.

Mewlûd di sala 1903 an de jî li Almanyayê bi destê Mele Mihemedê Wanî hatiye çapkiran.

Cara dawîn Mewlûd di sala 1987 an de li Stockholmê ji aliyê weşanxana Roja Nû ve hatiye çapkiran. Ev çap bi tîpêñ latîñ û bi destê Zeynelabidîn Kaya ji tîpêñ Erebî hatiye wergerandin. Di vê çapê de 19 beş hene û bi tevayî 582 beyt in.

Mewlûd ji bo pêxemberê dawî Hz. Muhammed hatiye nivîsandin. Ev Mewlûd bi sed salan e li Kurdistanê di Medresan de wek ders tê dayîn û di dawet û sunetan de tê xwendin.

Bismillahîrremanîrrehîm (Beş-1)

Hemdê bê hed bo Xudayê alemîn Ew Xudayê da ye me dînê mobîn

Em kirine û ummeta xeyr-ul beser Tabîe wî muqtedayê namûwer

Ew Xudayê malikê mulkê ezîm Daye me mîrasa Qur'anî kerîm

Dînê me kir kamil û nîmet temam Yenî da me Ehmed û darusselam

Ew Xudayê bê nezîr û zulcelal Bê mîsal û bê heval û bê zewal

Raziqê bê dest û pa û mar û mûr 'Alîmî sirra negotî der su dûr

Karîsazê bende û sultanîcan Rahîm û rehman letîf û mihrîban

Asîmanê bê sitûn wî kir bedîd Sûretê ba xal û xet wî aferîd

Hêvîdar in em ji te şahê kerîm İhdîna ya Reb sîratel musteqîm

Nê ji me sûc û xeta têñ û sîtem Lê ji te ihsan û xufran û kerem

Ya Reb imanî dixwazîn em mudam Jérê alaya Muhammed wesselam

Ger divêtin hûn ji narê bin necat Bîsq û şewqek hûn bibêjin esselat

Ji pirtûka Mela Ehmedê Batê "Mewlûd" s.9

AZADÎ

Abdurahman Durre

Küçik û camî

B eriya faşizma Kenan Paşayê çavzexel, rojekî li Melazgirê ez û çend hevalan (Apoyê rehmetî û çend hevalen gelperwer û pêşverû) li ber derê qehwexana ku li hemberê dikana ku tê de tûp têñ firotinê rûniştibûn. Me dît, Dedeyê rehmetî (Quddusê Aytaç, kurê seydayê rehmetî) û çend hevalen wî yên gewdegir û serîfotêr, ku ji Patnosê bûn, ji wê de hatin nêzîkî me bûn, mele ji azana nîvro xwend. Dede ber bi me ve hat û gazî min kir, got: "Mela! Vay azana şerîf hate xwendin, eskerên me (saxçı) dibêjin, em herin camiyê, eskerên we ji (çep) dibêjin, neçin camiyê. Tu dibêjî em bi xebera kî bikin, tu hem mela yî, hem ji mîttî yî, bêje ka tu çi fetwayê didî." Apo (Evukat A. Yaman) li min mîze kir, min ji Dedeyê rehmetî re wiha got: "Dede! Divê ku em bi xebera eskerên me bikin, lewra em şafîî ne, di mezhebê şafîî de, kûçik (se) heram û necis in, cihêñ ku kûçik biçinê û lê bigerin, necis dibin, divê ku heta mirov neşo, tafîl neke, neçe êwirga kûçikan, we camiyan tîjî kûçikên har kirine û lewitandine, em nikarin werin nav kûçikan. Divê ku camî ji kûçikan bêñ pacıjkırın, paşê em biçinê." Dema.ku min wisa got, Dedeyê rehmetî: "Mele te safî kir, te em hemû xistin kûçik." Min got: "Dede, haşa ji we, hûn rind dizanî ez bi kê re me û ci dibêjim." Dede kenî û gote min: "Mela! Esas qebehetê te nîne, qebehet ê min e, ku min ji te pirs kir." Min jê re got: "Dede! Jixwe meqseda te ji ew bû, ku tu bipîrsî ez ji bersivek wilo bidim te, lewra tu ji naxwazî herî nav kûçikan. Lî tu biaqil î, dibêjî ku mirov çiqas dar di devê kûçikan rabike, ewqas zêde direyên (diewtin)." Dede dîsa keniya û bû pile pila hevalen wî yên kerkere û cûn. Em ji, pişî ew ji camiyê derketin tevî çend hevalan cûn camiyê, min li dawiya camiyê nimêj kir û derketim. Xortekî Kurd, ji min re got: "Seyda tu çîma naçî jora camiyê, mele dibêjin xêra wî zêde ye." Min ji wî re ji got, "Birakê min here ji Dede bipirse, ew rîndir dizane." Herhal ew xort diçê ba Dede, jê dipirse. Dede dibêjî: "Kurê min, jê bigere, qet tevnedê, tuyê ji poşman bibî, mela cewaba me da, wê ya te ji bide, tû bê fam î, tuyê bixeypî, qe jê bigere, tevnedê, ew mela ye, çêtir dizane."

Min ev serpêhatiya xwe ji ber van tiştan nivîsandiye, ku di van rojan de, dîsa camî tîjî kûçik bûne, bi şeytan re bûne yek û direyên. Divê ku camî dîsa bêñ tafîlîkîn û pacıjkırın. Lewra camî û ibadetxane ne cihêñ kûçikan in, cihê mirovan in. Ne cihêñ sextekar û bênamûsan in, ew kesen ku doza muslimantîyê dîkin û heq û mafîn Kurdan înkâr dîkin, ew ne musliman in, minafîq û şeytan in. Hz. Muhammed dibêjî: "Kesî ku ci ji xwe re bixwaze, ji hevalê xwe re ji nexwaze, ew kes ne musliman e." Ew heqîn ku ji Tîrkan re hene, hemû wan heqan ji Kurdan re ji, kî nexwaze, kafir û minafîq e. Divê, her Kurd bi vê rastiyê bizanibe û bi virrîn sextekaran nexape.

Agirê azadiyê venamire

Rojnamevan û şoreşgerê hêja Hüseyin Deniz bi destê qatilîn bi Daîra Şerê Taybetî ya Tîrkiyê ve girêdayîne, hate şehîdkirin. Bi şehîdbûna Hüseyin Deniz û rojnamevanen şoreşger tu caran agirê azadiyê venamire, lê dê hin gestir û gurrtir pêkeve.

Tola şehîdan incax bi gihaştina serkevtina têkoşînê tê hilanîn.

Bi qetîlkirina rojnamevanan eybîn dewletê nayêñ veşartin. Emê pênuşa wan bi çekêñ xwe re hilgirin û heta serfirazîyê bikarbînin.

Şehîdîn me namirin; di dilê me de herdem dîjîn û di têkoşîna rizgariya neteweyî de jîyana wan a bi rûmet didome.

Em soz û peyman didin ku xwîna şehîden xwe li erdê nahêlin.

Hasan Deniz
Birayê wî

10 mafêñ zarokan

1- Tu li ku hati bî din-yayê were, dê û bavê te kî dibe bila bibe, tu keçik bî an jî lawik bî, girîng e, tu ferq di nava zarokan de tune be.

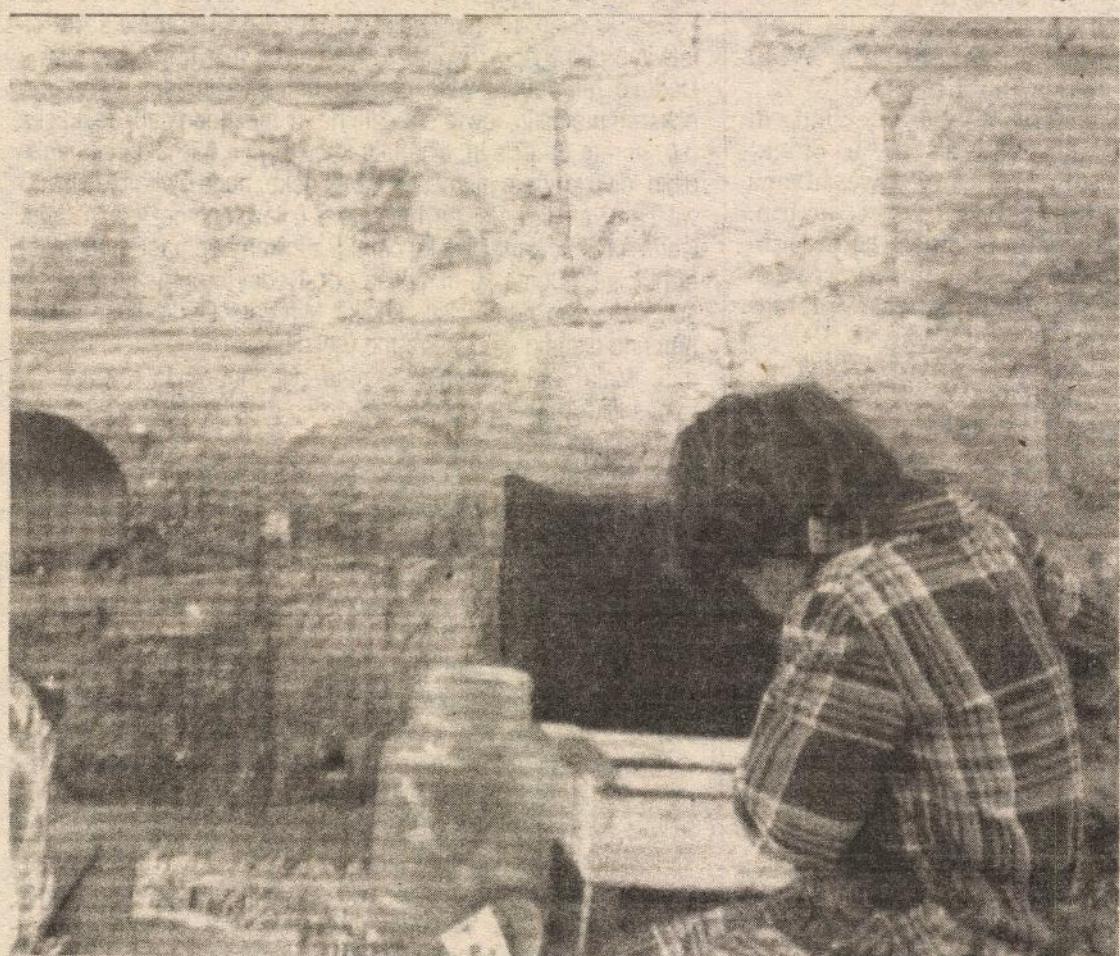
2- Tu dewlemend bî an jî feqîr bî qet ne girîng e. Pêwest e navê te hebe, ji bo tu jiyana xwe lê bido-mînî, pêwest e welitekî te jî hebe.

8- Gava tu rastî qeza û qafilqedakî bêyî, însanê din mecbûr in alîkariya te bi herhawî bikin.

9- Ger ku tu dixwazî pirrtir tiştan hîn bibî, tu ne mecbûr î, ne jî pêwest e tu karek din bikî.

10- Jiyanek aza û ser-best mafê te ye û pirr gi-rîng e ku tu hîn û zana bi-bî û têbigihîjî, ka rewş û

tiştan bêñ. Ji bilî van hîna pirr tişt hene ku emê bi hevûdû re hêdî-hêdî hîn bibin. Emê bi hevûdû re mêzekin, zarokên Nisêbînê, Cizîrê, Şîrnexê, Mêrdînê çi kirin û niha çi dîkin. Di derheqê zarokên her çar aliyêñ Kur-distanê, zarokên Botan, zarokên Serhed û Xer-zan, zarokên Mukriyan,

3- Tu reş bî, zer bî, sipî bî, an jî ji rengekî din, ji ci rengî dibî bila bibî qet ne girîng e; jiyanek aza û serbixwe heqê te ye.

4- Ji bo tu bi saxî û selametî mezin bibî, ji cih û warekî pak û paqij re heq û pêwestiya te heye.

5- Ger ku ferq û kêmasyîn te ji zarokên herêma ku tu tê de dijî hebin, tim mecbûr in ku mezinê wê herêmê alî-kariya te bikin.

6- Tu mihtacê hezkirin û şefqetê yî û ev heqê te yê xwezayî (tabii) ye, lewma girîng e her tim yekî mezin di gel te be û te biparêze.

7- Mijûlbûn, ramanbûn û hebûnek te ya bawerî heqê te ye, tu mafdarê hînbûn û perwerdebûnek li gora dilê xwe yî.

hoyen (şertîn) zarokên dinê li welatêñ din ci ne û çawa ne.

Zarokên delal û şerîn; ez bawer dikim hûn piçek din di derheqê UNICEF de xwedî guman û ramanbûn. Bi kurtasî 10 mafêñ zarokan, yêñ ku ji hêla

UNICEF hatiye pejiran-din ev in. De ka em za-roken Kurdan baş bala xwe bidinê, ji 10 bendê UNICEF çend xal û bend bi kêrî zarokên Kur-

dan têñ, çiqas berjewendî û fêde jê dibînîn. Zarokên delal; edî hûn bix-we bersiva vê pirsê bidin. Neheqiya ku li zarokên Kurdan dibe li dinyayê emsalen wî kêm in.

Zarok û mindalêñ şerîn: Ev tiştêñ ku em piçek li ser sekinîn ez bi hêvî me, wê bi kêrî hinek-

Behdînân û Soran ci di-kin, çawa dijîn, çawa di-leyzin ji ci hez dîkin? Emê li ser zarokên Kur-

dan yêñ ku li derveyî Kur-distanê dijîn, wek: Ewrûpa, Amerika, Awus-turalya û Erîvan jî biseki-nin ku ew ci dîkin, çawa dijîn. Ji bilî zarokên Kur-

dan, di derheqê zarokên welatêñ dinê yêñ ci hanêde jî mînakan (misalan) ji bo we "zarokên Kurdan" emê diyar bikin.

Ji bo zarokên Kurdan za-nibin ku zarokên Ewrûpi, Amerîki, Efrîkî û hwd. ci dîkin, çawa dijîn, ji ci hez dîkin û navê wan û navê welatêñ wan ci ne. Ez heta karibim ji we-latêñ cuda cuda çîrok û xeberoşkên zarokan ji bo zarokên Kurdan yêñ delal û şerîn pêşkêş bikim.

Şêr û kêvroşk

Şêrekî bê wîjdan û du kêvroşkên zana hebûn...

Rojekê şerî got:

-Ez ji hemû dinyayê zîxtir û xurttir im.. Ez serdarê daristanê me û divê hûn hemû bi gotina min bikin. Ü yên ku bi gotina min nekin, ezewan bikujim û bix-wim...

Rojek ji roja şerî we-kilek û nobedarine ji xwe re girtin.

Şer: Gelî xulamên stûxwar! Divê hûn her roj du heywanan ji min re bînin, heya ku bix-wim û têr bibim!

Kêvroşk: Ser seran û ser çavan!

Heywanan din: Herê ezben!

Hemû bi gotina wî kirin her roj ji wî re du heywan dianîn. Her we-tov û her we tov heya rojekê bû nobeta wan û du kêvroşkên zana...

Lê kêvroşkên jîr û çeleng hizrêñ xwe kirin ka dê ci bikin?! Yan ci ne kin?! Bîreka mezin li wê derê hebû... Ü kêvroşka yekê got:

-Min zanî em dê ci bikin!

Kêvroşka diwê: Em bijî

dê bêjne şerî ku hey-wanekî gelekî mezin li binê bîrê ye û dibêje ku ez ji hemûyan xurttir im!.

Kêvroşka yekê: Hay dê em biçin! Xwe gihadin şer û jê re gotin.

Şer: Ka min bibine nik wî!

Kêvroşk: Fermo ez-ben! Fermo ezxulam!

Hemû pêkve çûne ser bîrê... Gava ku gi-hîstîn, şer çû ser lêva bîrê û wî şîklê xwe dît û ya ji wî ve rast e! Wî xwe havête bîrê û dît ku tu heywan li wirê nîne û her ne şiya (ne karî) ku xwe ji mirina reş rizgar (xilas) bike û hêdî-hêdî mir.

Şer: Oy! oy oy! Ah ah!..

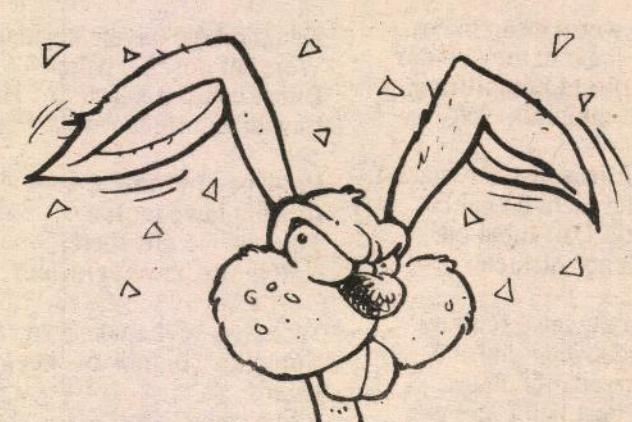
Li dûmahiye (da-wiyê) kêvroşk çûne daristanê nik hevalan û kirine cejin!

Govenda wan coş bû!

Dengê wan xoş bû! Kêvroşk: Bîjî azadi-ya heywanan!

Bîjî serxwebûna da-ristanê

Heywanan din: Bîjî,

Kurdistan ges dibe

Destpêk rûpel 1

Nivîskar û rojnamevanê Kurd Hûseyîn Deniz, roja 10'ê Tebaxa 1992'an de li ser riya karê xwe, ji alî qatîlê dewletê ve bi gulleylek ku ji paş de berî serê wî dan birîndar bû. Xelkê ew rakirin nexweşxanê, lê belê di gurcikên wî de problem derketin û li nexweşxana Ruhayê mekîna dîfazîzê tunebû. Ji ber vê yekê, ew rakirin nexweşxana Diyarbekir. Lê belê taqeta mamosteyê hêja têrî riya Ruhâ û Diyarbekîrê nekir û piştî ku gîhîst nexweşxanê bi pênc deqîqeyan çû ser dilovaniya xwe.

Cenazê Mamosteyê Kurd bi girseyî û sloganên welat-parêzî defin bû. Belê dewlet weke hercarî, disa astengiyen mezin derxist. Hemû riya girt û nehişt yênu ku ji bo cenazê

Malbata Hûseyîn Deniz sehîdbûna wî wek serbilindî

kek pejirand û mamoste rîkirin nav şehîden 15'ê Tebaxê.

Bî kuştina mamoste Hûseyîn dengdan û desteka raya giştî ji bo Özgür Gündemê xwe gihand qonaxeke bilind.

Di nav gelek rojname, komele û sendîkayê karmend û karkeran de ji bo avakirina konseyek gelek civîn çebûn. Dawî konseyek ku ji 10 rojnamevan, rewşenbîr û nûnerên komele û sendîkayan ava bû. Ev konsey biryara hin livbaziyan girt. Roja 12, 13, 14 yê Tebaxê nêzîkî 400 kes ji bo rojnamevaniya Özgür Gündemî dildariya xwe pêşkêş kirin.

Li aliye din, ji bo nobeta Özgür Gündem ya buroya Diyarbekir çend rojnamevan û rêvebir berê xwe dan Diyarbekirê. Ew kesen ku cûn, dê di nêzîk de cihê xwe bi hinnekîn din bi guherin.

ROJEVA WELÊT

Qetilkirina rojnamevanan û dewleta Tirk

Destpêk rûpel 1

Li tu welati û di tu rewşî de di pêvajoya du mehan de çar rojnamevan nehatine kuştin, bes ku mirov rûcîk û taybetiyen ve dewletê baş bîra xwe, wê kirinên ên hîn xerabtir û bêrûmettir bibîne.

Ma li tu deverî û di diroka mirovahîye de kesî bihistîye ku zar û zêc di şikeftan de hatine şewitandin. Hîna berî bi 50 salan Dewleta Tirk bi sedan jin û zarok ên dest vala dixistin şikeftên çiyayen Dersimî, agir berdida wan û ji bo nikaribin birevin devê şikeftan digitin.

Gelo di tî cenga dijwar de kesî bihistîye ku du serbaz ji bo şixareyekê zikê pîrekeke bi hemle bi singûyen xwe bidirînin û li cinsiyeta cenîka wê binêrin. Pewist nake em van mînaka zêde bikin. Bi kurfi ku mirov van kirinên hovanê bîne bîra xwe û li ser wan baş birame wê pê derxe ku kuştina rojnamevanan ji bo dewleteke wisa gelek normale.

Dewleteke ku bi gel gû bide xwarin, tê de her tişt normal e û tu kirinên wê divê mirov şas nehêle.

Di şûna ku mirov şas bimîne û li hember van bûyeren qirêj dilgerm û diltenik bibe, divê li riya xweparastin û li berxwedanê bigere, rîexistinê xwe xurt û berfireh bike. Dewleta Tirk, iro, bi artêş û bi Daîra xwe ya Şerê Taybetî faşizmekte fiili ya bêhempa dîmesîne. Ev faşizm ji hemû faşizmîn dîrokî dijwartin û bêrûmettir e. Ji ber ku bi navê demokrasiye ve faşizmî pêktîne. Rola meclis û dadgehê Tirk veşartin û perdekirina rûyê ve faşizmî ye.

Ger ev meclis û dadgeh tune bûna û faşizmekte vekirî hebûya, wê ji ya vêga ya perdekirî ne bêrûmettir bûya. Mixabin hê ji li Tirkîye û li welatîn din bi saya van meclis û dadgehan, raya giştî rûyê ve faşizmî bi temamî nikare bîne.

Ji ber vê yekê û gelek yekîn din faşizma Tirkâ ji ya hemû dewletîn heyi û yên berê ji durûtir û bêrûmettir e.

Ji xeynî veşartina rûyê hovîtiyê, meclis û dadgehê Tirk bi kerişteki din nayen. Di pratîkê de dewlet bi xwe qanûnen xwe îhlal dikê.

Di weliteki wisa de, mirov êdî tu tiştî, ji dewlet û qanûnen wê yê sexte hêvi nake. Ji ber ku ev qanûn, tenê ji bo veşartin û parastina mirovkujan in.

Li weliteki, dema qanûnen dewleta heyî maf û jiyana mirovan neparêzin û zerar bidine mirovan, û jiyana mirovan, pewist e mirov ji xwe re qanûnen nû çebîkin, bi dizî an ji eşkere. Ji bo parastina maf û canê mirovan, ji bo pêşvebirina civakê, bajarvaniye û xwezayê, iro, li Tirkîye û li Kurdistanê pêwestî bi qanûnen nû yên ku mafêr raya gelemerî biparêzin, heye.

Gelê Kurd bi 15'ê Tebaxê re tovê qanûnen nû avêt, ev tov niha hêşin dibe. Gelê Tirk ji dive tovê qanûnen nû bê derengî ji xwe re biçîne.

Kirinên qirêj ên dewleta Tirk bila kesî şas nehêle, ji ber ku di pratîkê de, ew dewleteke bê qanûn e.

'8 saliya hilpişkîna 15'ê Tebaxê pîroz be'

Destpêk rûpel 1

Di wê rojê de agirê serxwebûn û azadiyê di bin serokatiya qehremanê gelê Kurd Mahsum Korkmaz (Egîd) de, vêket. Heya vê roja me ya iro ew agir li her çar perçeyen Kurdistanê vêdikeve, welatê me yê perçekirî dike yek û gel ber bi zafer, serkevtin û serfraziyê ve dibe. Tevî hewldana hevxebatkarên dijmin û efendiyê wan imiveryâz, ku xwestin û dixwazin vî agirî vemirînin û weke dema berê gelê Kurd ji dijmin re bibe kole ji, rojekê ji ya dinê xurttir ev meşa azadiyê pêşve diçe. Encama 8 salen 15'ê Tebaxa 1984 an ev rastî derxiste meydân. Tiştî ku heya niha fîpat bûye ev e.

Gelê me derbasî demeke gelekî pêwist dibe; dijmin bi hêza xwe ya hundîr û deriveyî, li dijî gelê Kurdistanê û rastiya wî xwe ji her hêlê û bi hemû awahî amade dike. Li welatparêzan, li dijî eniya serxwebûna Kur-

bêçekan, sivîlan dikuje, li aliye kî ji her çar alîyan ve êrîş dike, bomba dike, dişewitîne û ji alîyê din ve destê xwe davêje hevxebatkaran (işbirlikçi), bi armâca hilanîna tevgera rizgariya neteweya Kurdistan, van hemû hêzên xwe seferber dike. Di vê dema pêwist de, cara yekemîn doliviyeye (fersendeke) azadiyê bi dest gelê Kurd dikeve, ji lewre divê bi hemû hêza xwe vê fersendê biparêze.

Ji hêleke din ve "serokê" Kurdistan Başûr ên hevxebatkar, hewl didin xwe ku carêke din Kurdistanê ji imiveryâz û Tirkan re weke mîtingehêkê pêşkêş bikin. Di nava civakê de yêñ herî bê şexsiyet ku li hemberê gerîlayen azadiyê, li hemberî tevgera serxwebûnê, bi xiyaneta xwe di ser de ne ev kes in. Di vê dema mirin û mayînê de ku gelê me tê re derbas dibe, ev "serok" li gel eniya dijmin bîstîne û stûyê xwe yê li hember dijmin tewandî hilîne!

Dilbixwîn

15'ê Tebaxê û bêçariya dewletê

Destpêk rûpel 1

Li Gurpinar, Zozanê Zehîdan di nav gerfla û Cerdevanan de şer derket. Di derheqê zayıatan de tu nûce ne gihan destê me.

Serokê cerdevanan ê herêma Müşê li sûka Müşê hate kuştin.

11-8 -1992: Li Batmanê navçeya Eskîfê gerîla bi ser qereqola gunde xirabtur ve girt, 8 leşker di vî êrîşî de hatin kuştin. 2 gerîla û gundiyej ji bi gulleyen leşkeran hatin kuştin.

Li navçeya Dehê (Erûh) gerîla êrîşî ser qereqola Reşana kir, 6 leşker kuştin 9 ji bîrîndar kuştin.

Emniyeta Mêrdînê ji teref gerîla ve hate hilweşandin Tu kes nemir.

12 -8 -1992: Li ser belevo ka serleskeriya ARGK'ê ya

eyaleta Amedê esnafîn Amedê dîkanen xwe girtin. Ev protesto ji bo Şêxmûs ka ya û şoreşgeren din li dar ket. Ji bo van bûyeran, li Licê ji dikan hatin girtin. Wekî din, li Pasûrê (Kulpê) ji bo Mefair Özgen (kendal) ku li Stenbolê ji alî polisan ve bi işkence hatibû kuştin dikan hatin girtin. Li Misircê (Kurtalan) ji bo gerîlayek bi navê xwe Serdar Şengül, ku li Dêrsimê di şer de mir, protestoyek li dar ket û dikan hatin girtin.

13 - 8 -1992: Li Bedlîsê, di nav gundêni Mîsûrû û Sîsêde, di çiyayê Kisan de, Cerdevanen ji eşîra Şêgo û gerîla şer kirin. Leşker ji li hawara Cerdevanen cûn û di dawîya şer de cerdevanek, serbaze (astsubay) û 3 leşker hatin kuştin, 7 cerdevan û 5 leşker ji bîrîndar bûn. Li Batmanê,

navçeya Sasonê gerîla avêt ser gundê cerdevan, 2 cerdevan kuştin 2 mirovê wan ji bîrîndar kuştin. Gerîlayek ji di vî şerî de bîrîndar bû. Li aliyê din komek gerîla ji riya Sasonê ya lî herêma newala Giyanî girtin. Erebeyan rawestandin û kontrola nasnameya kirin û dawî 4 kes bi xwe re birin

Li Licê 2 cerdevan ji alî gerîla ve hatîn revandin, Gerîla dawî yek ji wan kuşt, ê din ji, bê çek kuştin û berdan.

13 - 8 - 1992. Gerîla êvarê avêt ser navça Siwêrekê. Alayî û qereqola navçê, bi gule û roketavêjan rûxandin. Piştî livbaziye gelê Siwêrekê li qehwexanan dicivînin û propaganda şerî neteweyî dîkin.

Derbarê kuştin û bîrîndar de tu agahî negîhîst destê me.

MEFAHÎR ÖZGEN (Kendal)

Polîsên ve sistemê nehiştin tu tedawî bibî û tu şehîd bûyî. Em te bi hurmet bi bîrînîn.

Em Kurd in warê me Kurdistan Sonda me bi navê Şehîdan Banga me li dost û neyaran Bes e! "An Kurdistan an neman"

Li ser navê welatparêz û şoreşgeren Girtîgeha Sağmacılar

055: Polîs infaz

Destpêk rûpel 1

Roja 13'ê Tebaxê berî sibehê li Enqere disa polisan êrîşî ser malekê kirin û sê mîr û du jin qetil kirin. Li Küçüksefat, sikaka Sallî baba.

Li Semta Maltepe, sikaka Şehîd Bahadır Demir, Ekîba Hêzîn Çalak, (Çevik Kuvvet Ekipleri) derdora du malan digrin û dû re dest bi operasyonê dikin. Operasyona Maltepe di bin çavdîriya Wezîrê karê Hundir İsmet Sezgin, Waliyê Enquerê Erdogan Şahinoğlu û Midûrê Emniyeta Enqere Yılmaz Ergun de tê meşandin. Li ber çavên wan û bi dîrekîfîn wan pênc mi-

rov hatin qetilkirin, yek ji bîrîndar 5 mirov ji sax hatin girtin. Ji yên kuştin navê du heban ji aliyê İsmet Sezgin ve hatin diyar kirin. Ev herdu kes Vehbi Malik û Fatma Özyurt.

Li gor kesen ku ev êrîş seyrî kirine, bi awayen dîjî mirovahîye ev operasyon hatine meşandin. Kesen di van malan de herçiqas xwestine di bin çavdîriya cînarên xwe de teslim bibin, disa hêzîn dewletê nehiştine kes nêzîkî cihêwan bûyeran bibin û di dawîye de di van malan de pênc mirovîn destvala qetil dikin.

Abbas Yokus

Pênûsa Huseyîn wê herdem bijî

● Nivîskar, muxabir û rojnamevan Huseyîn Deniz, bi nivîsên xwe yên rast û dirûst bûbû kelemê çavên dijmin. Bi nivîsên xwe derewên dijmin eşkere dikir, li ser pîrsa Kurdistanê radiwestiya û qirkirinê dewleta mijokdar dihanî ser ziman.

Hasan Deniz

Rojnamevan û nivîskarê ronakbir û şoresser Huseyîn Deniz, ji aliye dewleta Tirk ve bi xiyaneti ji paş ve hate şehîd kîrin!

Dewleta Tirk her ku ji gerîla derbeyen mezin dixwe û ji çiya diqeşite, berê xwe dide kesen bê çek û welatparêz. Di van mehîn dawî de bi bilindbûna rojnamevaniya şoresseri, rûçikê dewleta Tirk ê gemar û xwînxwar hîn bêtir derket ber çavan. Rojnamevaniya Tirk wek ku tê zanîn bûye weşana dengê şerî taybeti. Ji ber vê yekê dewlet bi kuştina nivîskarê şoresser dixwaze ku rojnamevaniya nû bitirsine û têxe bin destê xwe.

Nivîskar, muxabir û rojnamevan Huseyîn Deniz, bi nivîsên xwe yên rast û dirûst bûbû kelemê çavên dijmin. Bi nivîsên xwe derewên dijmin eşkere dikir, li ser pîrsa Kurdistanê radiwestiya û qirkirinê dewleta mijokdar dihanî ser ziman.

Rojnamevanen wek Huseyîn Deniz ên ku bi destê dewletê hattin şehîdkirin, hejmara wan gihişte heftan û yet jê ji, birîndar e. Dewlet ji bo van kuştina dibêje, "Faîlî meçhûl" yanî kes nizane bê kî kuştîye... Lî bi rastî di serî de dewlet û piştre gel tev dizane ku ev mirovîn welatparêz û şoresser bi devê serbazên şerî gemari yên dewleta Tirk hatine kuştin. Dewlet kesen ku di nava civakê de ketî û barûte bûne dibîne, wan bi çend qîrûş pere dikirre, çek dide destê wan û berê wan dide kuştina wan mirovîn ku eyba dewletê eşkere dikin.

Kesen ku fişeng berdan Huseyîn Deniz, berya salekê ji dibistana İmam Xetîb hatine qewitandin û pişt re malbata wan jî ew ji lawîtiya xwe qewitandise û bi vê sedemê li sikaka bûne tewtewe, barûte û kesen tewra bê seref. Belê dewleta Tirk kesen wiha bê seref ji xwe re bi rengê qesasen

kirêkirî digre. Ev ji nişana tîrsa wê ye ku ew bixwe cesaret nake rojnamevanen şoresser bikuje. Tîrsa dewletê piir mezin e û ev tîrs xuyaye ku tîrba wê dikole. Belê rojnamevanek birîndar filîf û heft rojnamevan hatin şehîd kîrin, lê hem rojnamevaniya şoresser û hemû şerî rizgariya neteweyî hîn geşîr û gurttir didome û wê heta serkevtinê bidome.

Şehîdîn me kulîlkîn jiyana me ne. Her ku dewlet wan jê di-

ke, bizren wan yên azadî û serxwebûnê diweşe nava dilê gel û ser xaka welat û her kulîlkek, bi avdana xwîna şehîdan dibe hezar kulîlk û welatî me bi şehîdbûna wan dibe gulîstana azadiyê.

Şehîdbûna Huseyîn Deniz kîn û nefreta me ya li hember dijmin hîn bilindir kir. Xwesteka me ya nivîskariye hîn xurttir kir û biryara me ya berdewamkirina tâkoşînê hîn qewintir kir.

Şehîd Huseyîn Deniz bi xisûsiyeten xwe yên gelî û şoresserî di derdora xwe de dihate naşîn. Herdem bi pîrsen gel ve mijûl dibû û ji bo halkirina wan jîyana xwe amade kiribû. Ew ji aliye-kî ve niyîskarê gel, ji aliye-kî ve mamostayê gel, ji aliye-kî ve doktorê (bijîşk) gel û ji aliye-

kî ve têkoşerê gel bû. Bi şehîdbûna wî, di dîroka Serêkaniyê de meşa azadî ya tewra mezin pêkhat. Bi sedan mirovîn Serêkaniyê bi dirûşmeyen, "Kurdistan wê ji faşizmê re bibe goristan", "Şehîd Huseyîn bê mirin e", "Bimre hîzb-i kontra" û "Bijî Serok Apo, Bijî PKK" ji nava bajîr heta ser mezel bi lîlandin û awazên bilind meşyan. Polîsîn dijmin, ji tîrsan di kuçeyan de rawestîn û cesaret nekirin ku êrifî gel bikin. Jîxwe tu car newêrin eşkere êrifî gel bikin. Herdem bi dizî û bi xiyaneşî, an ji paş ve an ji di işkencexaneyen de şoresseran dikujin. Ku bi rastî wiha mîrxas bin, bila dev ji mirovîn bê çek û sivîl berdin, herin ser gerîla. Lî baş dizanin ku devê

tifingê gerîla herdem amade ne ku di singa wan de biteqe. Ji ber vê yekê mîraniya xwe li ser serî mirovîn dest girêdayî dikan. Lî ev ne mîraniye ye, tirsonekiya tewra mezin e.

Bîranîna rojnamevanen şoresser yê bi devê dewleta Tirk hatine kuştin, herdem wê di pênûsa rojnamevaniya şoresserî de û di bilindkirina şerî rizgariya neteweyî de bijî. Xwîna şehîd Huseyîn tu car li erdê namîne. Tola şehîdîn me teva bi gîhîştina serkevtina doza gelê me, dê ji dijmin bê hilanîn û sed sal ji tê re derbasbe, dê ji qesasen wî hesap bê pîrsin. Ev, soz û peymana me ya ji bo tevahîya şehîdîn şoressa welatî me ye û soz û peyman ji bo pêkanînê tê dayîn.

Huseyîn Deniz di vekîrîna Enstituya Kurdi de bi besdareñ vekîrîne re di hevpeyvîne de. Çeferast: Huseyîn Deniz, Tajînî Celî, Yaşar Kaya, Prof. Celî Celî, Dr. Ordîxanê Celî Û rojnamevanen Welat Nîjad Û Mîrhem

Nivîskar û rojnamevanê welatparêz Hûseyîn Deniz

Ji destpêka derketina Welat ta hêjmarê dawî, bi nivîsên xwe yên cur be cur di nav nivîskarê Welat de cihekî giring digirt. Herçiqas di rojnameyên Özgür Gündem, Yeni Ülke û hwd. de bi tîrkî dinîvîsand jî, ji bo wî nivîsandina bi kurdi pîrr giring bû.

Nezîkî 30 nivîsên wî bi navê Hûseyîn Deniz û Dicle Fîrat di rojnameya me de derketin. Nivîsên wî edi zehf li ser ziman, folklor, danasîna pîrtûkan û mîzahê bûn. Wekî din ji bo zarakan jî dinîvîsand.

Nivîsên wî yên di Welat de hatine weşandin ev in:
Pîrtûkeke nû: Kela Dimdimê, (hêjmar 1)
Navê deveran, Henekîn stîflîyan, (hêjmar 1)
Gotînînê Pêşîyê Kurdan, (hêjmar 2)

Lîstikên zarakan, kovar û rojnameyên kurdi, du pîrtûkên helbestan, (hêjmar 4)
Zarok kûlîlkîn Welat in, kî ne em : bêhna azadiyê, (hêjmar 5)
Serpêhatiyê Qedîr Cemîl Paşa û Musa Anter, (hêjmar 6)
Birîna Reş, (hêjmar 7)
Rojnamevaniya Tirk, (hêjmar 8)
Mandela û nivîskarê Tirk (hêjmar 14)
Gotînîn Xweser, (hêjmar 13)
Kêvrosk û tajî, Divê ziman zelal be (15)
Nalît lê be yê ku ne şîyar be, (hêjmar 18)
Çanda Kurdi ya xwarînê, jîn û mîr tevr û bêr, (hêjmar 21)
Ji xeynî van, hejmarek nivîsên wî (nûce) bê nav hatin weşandin.

- Li ser navê İMC Basın-Yayın Ltd. Şti. (adına) Xwedî (Sahibi) Zübeyir Aydar • Mudurê Dezgahê (Müessese Müdürü) Zübeyir Çakır
• Berpirsiyare Giştî (Genel Yayın Yönetmeni) Abdullah Keskin • Berpirsiyare Nivîsaran (Yazı İşleri Müdürü) Mazhar Günbat
• Navîşan (Adres): Nuruosmaniye Cad. Atay Apt. No:5 Kat:1 D. 4 • Cağaloğlu / İstanbul • Tel: 511 57 60 - 511 66 02
• Fax: 511 51 57 • Berpirsiyariya a Ewrûpa • Postfach: 1531, 5300 Bonn 1, Germany • Tel: (49) 228-630990 • Fax: (49) 228-630715
• Çapkirin (Baskı): Metinler Matbaacılık • Belavkirin (Dağıtım): Birleşik Basın Dağıtım AŞ